

Iskra

Listina mariborske Univerze, ki jo je prejela DO Iskra Široka potrošnja ob dnevu te ustanove 29. oktobra letos.

SVET UNIVERZE V MARIBORU JE PO PRAVILNIKU O PRIZNANJIH UNIVERZE V MARIBORU SKLENIL, DA PODELI

INDUSTRIJI ŠIROKOPOTROŠNIH IZDELKOV ISKRA ŠKOFJA LOKA

SVEČANO LISTINO UNIVERZE KOT NAJVIŠJE PRIZNANJE

ZA DOLGOLETNO USPEŠNO SODELOVANJE NA ZNANSTVENORAZISKOVALNEM PODROČJU S TEHNIŠKO FAKULTETO V MARIBORU, POSEBEJ PA SE Z VTO ELEKTROTEHNIKA, RAČUNALNIŠTVO IN INFORMATIKA.

SVEČANA LISTINA JE BILA IZROCENA NA DAN UNIVERZE.

MARIBOR, 29. OKTOBER 1985

REKTOR
PROF. DR. DANE MELAVC

PREDSEDNIK SVETA
MAG. SLAVKO ŠORSAK

39

Najcenejša naložba

Znanje je dobrina, ki jo lahko uporabimo takoj, jo (za ne predolgo) uskladiščimo z namenom, da jo vključimo v ustvarjalni proces po potrebi, lahko pa ji določimo tudi povsem drugačno mesto — da se ji izognemo. Znanje v raziskavah, razvoju, aplikaciji, znanje v vseh porah družbene strukture ima lahko le vrednoto luči vodnice, sicer se nekoristno izgubi v mrčinjastvu omejenosti, nazadovanja, zaviranja naprednih silnic. Znanje je torej lahko poceni, koristna pa tudi najdražja — če ni upoštevano — naložba, ki se investitorju (če je to po sili) nikoli ne povrne.

V Iskri se zavedamo, da vsakršna naložba v pridobivanje novih znanj, kadarkoli je seveda utemeljena z gospodarnim načrtovanjem, lahko prinese le koristi; in teh je po pravilu mnogo več od vloženih izdatkov. Seveda pa se tudi v Iskri zgodi, da se mačehovski odnos do pameti prerine v ospredje in prevlada nad prepričanju umnih gospodarjev. Takih pojavov je običajno največ tam, kjer se z manjšim časovnim zamikom potem zbirajo skupine družbeno, ali v Iskri določenih satorjev. Njihovi posegi potem vendarle temeljijo na — znanju; objektivnih zakonitosti družbene reprodukcije se ne da ogoljufati.

Da bi znanje lahko s pridom uporabljali pa je vendarle treba poznati nekaj splošno veljavnih »pravil igre«. V Široki potrošnji, kjer so investirali v znanje, akumulirano v mariborski Tehniški fakulteti, pravijo, da je najcenejša dolgoročno pridobivanje novih znanj. Torej: povezovanje industrije in raziskovalnih potencialov na osnovi srednjeročnih in dolgoročnih načrtov. Ti načrti pa morajo — pač po »pravilih igre« — izvirati iz gospodarskih načrtov OZD. Te pa odgovorno sestavljamo vsi Iskraši...

Stane Fleischman

Kako do nove strukture Iskre?

Usklajevanje srednjeročnega plana SOZD Iskra za obdobje 1986—1990 je trajalo skoraj celo leto in je prišlo že tako daleč, da gre lahko osnutek dokumenta o tem že na prvo naslednjo sejo Delavskega sveta SOZD, je bila ena izmed prvih ugotovitev nedavne seje kolegija glavnih direktorjev Iskre. S tem seveda še zdaleč ni rečeno, da je plan pripravljen in dokončno usklajen, ker je treba opravi-
ti še vrsto dopolnil in drugega, saj je bil v tem času sprejet novi zakon o planiranju, težko pa je tudi natančno opredeliti vnaprej višino inflacije, ki še kako vpliva na plan in planiranje. Pri tem pa je treba opozoriti še na novost v našem planiranju in sicer zadeva to predvsem razvoj. Doslej smo namreč razvoj planirali zase, zdaj pa ga planiramo skupaj s trženjem in kadri.

V zvezi s plansko problematiko so bili še posebej izpostavljeni kadri, brez katerih sploh ni več mogoč nadaljnji razvoj Iskre. Tako, na primer, samo trem kranjskim delovnim organizacijam trenutno primanjkuje 800 strokovnjakov z diplomno druge stopnje in podobno je v vrsti naših delovnih organizacij, medtem ko imata samo dve naši DO kadrovske problem zadovoljivo rešen in to Delta ter CEO.

O poslovanju Iskre nasploh je bilo rečeno, da se kazalci poslovne uspešnosti slabšajo, kar se kaže v ekonomičnosti poslovanja, medtem ko je s podjetniško uspešnostjo še slabše, saj je za 25% manjša kot je bila pred petimi leti. Velik problem so tudi zaloge, ki jih je treba zmanjšati vsaj za 10%, problem pa so tudi terjatve, ki jih je prav tako potrebno zmanjšati vsaj za 20%. Pri vsem tem pa je potrebno doseči prihodnje leto vsaj 300 milijonov dolarjev izvoza, ker le takšen izvoz omogoča premostitev vseh zgoraj omenjenih težav in zaprek.

Veliko je bilo na seji tudi govora o predlogu KPO za novo operacionalizacijo sistema Iskre na ravni vodenja celotnega sistema. Določena strukturna kriza v Iskri, ki ni nastala sama in Iskra tudi ni edina industrija v Evropi, ki jo danes preživlja, terja vsekakor določeno reorganizacijo Iskre, ki terja integracijo Iskre v uspešen poslovno tehniški sistem in kontrolirano, organizirano proženje pobud za programsko prestrukturiranje v smeri izdelkov z bistveno več dodane vrednosti.

Temeljno orodje reintegracije sistema Iskre pa naj bi bil nov način organizacije vodenja na ravni SOZD. Zato dejansko pomeni uresničitev, ali neure-

sničitev novega načina organizacije vodenja-integriranega vodenja, tudi osrednje vprašanje realizacije, ali nerealizacije nove strukture Iskre. Zato je potrebno na ravni SOZD nemudoma uresničiti načela integriranega vodenja. V primeru SOZD se v delo KPO integrirajo glavni direktorji (določeni) Iskrinih delovnih organizacij, kot polnopravni člani kolegija, čeprav še nadalje opravljajo svoje dolžnosti kot glavni direktorji delovnih organizacij. Pri tem velja načelo, da za odločitve, sprejete v DO, tak delavec nosi odgovornost pred DS DO, medtem ko za odločitve v krogu kolegija SOZD odgovarja DS SOZD.

Temeljna naloga tako imenovanih »programskih« članov Kolegija je dvojna: organizacija medpanožne funkcionalne, oz. tehnološke integracije novih programov in živo povezovanje s panogami (DO), s katerimi neposredno sodelujejo. Pri tem je potrebno še dodati, da si morajo takšni direktorji DO poiskati svoje namestnike, saj bo njihovo delo poleg skrbi v DO še kako tesno povezano s

Vabilo

Vabim vas na 9. zasedanje delavskega sveta SOZD Iskra, ki bo v **četrtak, dne 21. 11. 1985, ob 9.**, v prostorih Iskre PPC, Ljubljana, Trg revolucije 3, sejna soba v pritličju z naslednjim predlogom dnevnega reda:

1. Potrditev sklepov 8. zasedanja DS SOZD Iskra z dne 25. 9. 85 in informacija o izvršitvi in izvajanju sklepov — ugotovitveni sklep o sestavi Odbora za samoupravno usklajevanje letnega programa SOZD Iskra za leto 1986 ter potrditev liste arbitrov notranje arbitraže SOZD Iskra
2. Predlog Analize razvojnih možnosti SOZD Iskra za srednjeročno obdobje 1986—1990 Poročevalec: Zoran Polič, Ludvik Jelinčič
3. Predlog poročila sredstev skupnih dejavnosti za leto 1985 Poročevalec: Zoran Polič, Ludvik Jelinčič, predstavnik skupnih dejavnosti
4. Informacija o zunanjetrgovinski menjavi Iskre Poročevalec: Miloš Resnik
5. Predlog nove organizacije vodenja Iskre na ravni celotnega sistema — I. faza reintegracije Poročevalec: Ivo Banič
6. Poročilo o delu razpisne komisije s predlogom za imenovanje člana KPO SOZD Iskra za organizacijo in informatiko Poročevalec: Avguštin Ciuha
7. Predlog za razpis prostih del in nalog člana KPO SOZD Iskra za SLO in DS ter kadrovske politiko in izobraževanje Poročevalec: Boris Lasič
8. Odgovor na postavljeno delegatsko vprašanje delegacije DO Široka potrošnja Poročevalec: Zoran Polič
9. Vprašanja delegatov

Prosim, da se zasedanja zažensljivo udeležite, ev. opravičeno odsotnost pa sporočite na tel. št.: (061) 212-536.

Predsednik DS SOZD Iskra:
Janez Kern

SOZD in s tem seveda tudi obsežnejše in temu ustrezno odgovornejše.

V nadaljevanju seje kolegija je bilo še govora o problematiki mikroelektronike, o predlogu pristopa Iskre do tako imenovanih »skupnih YU projektov« in o stališču KPO do vključevanja v evropski projekt EUREKA.

KPO SOZD Iskra je namreč ugotovil interes Iskre kot celote, zato ker so razvojni projekti Iskre povezani z razvojnimi projekti v okviru EUREKA. Pri tem ima Iskra direkten interes za naslednje podprojekte EUREKA: za računalnike EURO-MATI, za robote EUROBOT, za komunikacije EUROMAT. Zaradi interesa Iskre je potrebno, da pride v slovenske in jugoslovanske plane tudi sodelovanje z mednarodnimi razvojnimi projekti, torej konkretno z EUREKO, pri čemer je potrebno iskati tako vse možne direktne, kot indirektno poti za vključevanje v ta, tako pomemben in dalekosežen evropski znanstvenoraziskovalni projekt svetovnega pomena.

D. Ž.

Spremembe na domačem in tujem tržišču kot tudi v sami Iskri ob hkratni želji po bolj učinkovitem in cenejšem trženju, so spodbudile Iskro Commerce, da se je lotila prenove svoje dejavnosti. Iz sedanje delovne organizacije s šestimi temeljnimi organizacijami in delovno skupnostjo skupnih služb bosta nastali dve enoviti delovni organizaciji skupnega pomena in to Iskra Commerce in Iskra Servis.

V Ljubljani je bilo v torek, 5. novembra posvetovanje o projektu »Prenova Iskre Commerce«. Poleg predstavnikov te Iskrine delovne organizacije skupnega pomena, so se ga udeležili tudi glavni in komercialni direktorji večine Iskrinih proizvodnih delovnih organizacij in vodstvo SOZD Iskra. Posvet je vodil vodja usmerjevalne skupine projekta glavni direktor Iskre Commerce Janez Vipotnik.

Osnovna ugotovitev tega pomenbega delovnega srečanja je tale: prenova Iskre Commerce je bila vsekakor potrebna in jo proizvodne delovne organizacije v Iskri podpirajo, ob tem pa mora biti prenova trženja skupen projekt vseh v Iskri in ne samo Iskre Commerce, ki se dokončno oblikuje kot regionalna tržna organizacija. Iskra Commerce mora postati še bolj učinkovita, njeno delo pa cenejše, prenova trženja pa mora hkrati omogočiti tudi to, da bodo delovne organizacije najugodnejše prodajale svoje izdelke, kar pa je odvisno tudi od izbire najbolj racionalnih poti med proizvajalcem in končnim uporabnikom.

Posvetovanje je odprl direktor IC Janez Vipotnik ter predstavil zamisli in cilje projekta. Med drugim je poudaril, da prenova Iskre Commerce sodi v okvir reintegracije celotne Iskre. »Vsa naša razmišljanja o prenovi Iskre Commerce smo usmerili v to, da se mora naš kolektiv organizirati kot regionalna tržna organizacija in, da morajo biti vse aktivnosti v IC temu tudi podrejene. Takšna organiziranost pa terja tudi ustrezne močne komercialne v proizvodnih delovnih organizacijah, kajti brez tržnih funkcij v produktivnem smislu tudi spremembe v Iskri Commerce ne bodo učinkovite,« je dejal Janez Vipotnik.

V zvezi s sedanjo razpršenostjo trženja, ko se delež Iskre na mnogih trgih, z redkimi izjemami, giblje v višini nekaj promil, ob hkratnem omejenem kadrovskem potencialu in kapitalni moči, se je Iskra Commerce v svoji prenovi usmerila na ciljne kupce in koncentracijo tržišč. Po organizacijski plati bo IC globalni tržni pristop urejala na štirih tržnih področjih, ki bodo zadolžena za prodajo v Jugoslaviji, v deželah v razvoju, na razvitem zahodu in v SEV.

Iskra Commerce

Pobuda za prenovu Iskrinega trženja

V prihodnje bo drugačna tudi raven odločanja o posameznih poslih. V konceptu so poslovni kolegij z vodji tržnih področij in pa pomočniki glavnega direktorja IC, ki bodo usklajevali komercialne nastope več Iskrinih DO do ciljnih

kupcev in povezovali regije v IC s proizvodnimi DO.

Spodbudna novost bo tudi v delu strokovnih služb, zlasti pravne in finančne. Doslej sta se prav ti dve dejavnosti vključevali v delo šele takrat, ko so nastali problemi. V

prihodnje se bodo pravniki in finančniki vključili v tržne posle že na začetku in tako pričeli delovati preventivno in ne, kot doslej, kurativno.

Seveda bo Iskra Commerce še naprej namenjala vso pozornost tudi drugim dejavnostim, kot so zastopništvo, nabavna dejavnost in uvoz, marketing in pa obsejnim gospodarskemu sodelovanju, pri čemer je od nove zakonodaje odvisna predvsem ta slednja aktivnost.

Večjo vlogo bo v prihodnje dobila tudi dejavnost, ki opravlja operativne stike z Iskrinimi INO firmami. Predvsem bodo pospešili informatiko in pa okrepili nadzor nad dejavnostjo Iskrinih enot v tujini.

»Iskra mora zdaj v prvi fazi vse funkcije podrediti trženju, v drugi fazi, ko bi dosegli večje tržne deleže na tržiščih pa zagotoviti tudi povraten vpliv in skrbeti za bistveno boljše dohodkovne deleže na tržišču. Iskra Commerce bo morala biti bolj elastična in se bo morala hitreje prilagajati spremembam na tržišču kot tudi notranjim, Iskrinim dogajanjem, v Iskri Commerce pa bomo skušali spremeniti tudi tisti del nastopa, ko govorimo o povezavah z DO. Menimo, da bi morale biti te relacije tesnejše, da bi morala biti odvisnost enega in drugega subjekta večja,« je poudaril direktor Vipotnik.

Prenova Iskre Commerce poteka prav te dni z vso intenzivnostjo. Vrhunec bo dosegla 24. decembra, ko se bodo delavke in delavci tega kolektiva na referendumu odločali o predlaganih spremembah.

Na posvetovanju o prenovi IC je o oblikovanju delovne organizacije Iskra servis govoril direktor sedanje TOZD Servis v Iskri Commerce Miro Stegnar. V uvodu je predstavil dosedanje aktivnosti in osnovna izhodišča predloga za nastanek nove enovite DO Servis. Delavci iz servisa so se v prenovi aktivno vključili. Zlasti so ocenjevali možnosti lastnega nadaljnjega razvoja. V servisu menijo, da bi moralo oblikovanje samostojne delovne organizacije ustvariti ustrezen enakopraven položaj z delovnimi organizacijami v Iskri, ustvariti možnosti čistejšega in realnejšega pregleda nad ekonomiko poslovanja, vzpostavljeni bi morali biti tudi pogoji za postopno združevanje sorodnih storitvenih dejavnosti v Iskri, servisne storitve pa bi morale postati naraven nadaljšek reprodukcijskega procesa na tržišču. To bi tudi omogočilo, kot je dejal direktor Stegnar, tesnejše in bolj učinkovito vključevanje storitvenih dejavnosti v Iskrino trženje doma in na tujem.

Na posvetovanju so aktivno sodelovali tudi nosilci posameznih nalog v projektu »Prenova IC«, kot že rečeno pa so se delovnega srečanja udeležili tudi predstavniki proizvodnih delovnih organizacij in vodstva SOZD Iskra. Njihove misli, izrečene v poznejši razpravi na posvetovanju, smo združili v rubriki »Rekli so« in so verjetno kar pravišen odmev na Iskrine tržne spremembe.

Lado Drobež

Rekli so:

Marcel Božič: »V Avtomatiki pozdravljamo napore Iskre Commerce, da bi postala še bolj učinkovita v svoji tržni zadolžitvi, spremembam v Iskri Commerce pa bomo morali slediti tudi v proizvodnih delovnih organizacijah.«

Jože Zaletel: »Za ERO je življenjskega pomena navezanost na predvideno novo enovito servisno delovno organizacijo, ne smemo pa v Iskri dovoliti, da bi se zaradi sprememb, ta dejavnost podražila.«

Peter Kavčič: »Zaostri bi morali odgovornost posameznih udeležencev v tržnem procesu, v prenovi trženja v Iskri pa se morajo čimprej vključiti tudi komercialne po proizvodnih delovnih organizacijah, tudi pri nas v CEO.«

Peter Kobal: »Kibernetika podpira prizadevanja v Iskri Commerce, v vsej Iskri pa moramo jasno opredeliti to, da bomo bolje tržili, tudi v dohodkovnem smislu, da ne bomo drago tržili, da ne bomo ponujali slabih izdelkov, da bomo poceni proizvajali. Brez vzporednega razreševanja tržnih vprašanj v proizvodnih DO, tudi prenova IC ne bo dala potrebnih rezultatov.«

Tone Pečnikar: »Predvsem me zanima, če bo prenova omogočila večjo kakovost ob manjših stroških!«

Ilija Medič: »Iskra Commerce, kot regionalna tržna organizacija, bo morala biti bolj prožna v prilagajanju tržnim zahtevam, skupaj s proizvodnimi DO pa bo morala ustanovljati posamezne delovne teame za reševanje določenih kompleksnih tržnih nalog.«

Blaž Kavčič: »Ob prenovi Iskre Commerce bi morali določiti povezave med IC in komercialam: v DO ter kupcem.«

Ivo Barič: »Prenova trženja mora biti skupen projekt vseh v Iskri in ne samo Iskre Commerce. Osnovni namen prenove je omogočiti Iskrinemu izdelku najbližjo pot do tržišča, Iskra Commerce pa je dolžna organizirati regijo tako, da bodo lahko Iskrine proizvodne delovne organizacije najugodnejše prodajale svoje izdelke.«

Franc Vrečak: »Skrajno napačno bi bilo, če bi nabavno dejavnost v Iskri razdelili po DO, ali pa povsem koncentrirali v IC. Najti moramo optimalno rešitev, potrebna pa bo večja povezanost domače nabave in uvoza.«

Jože Šurc: »V Iskri je potrebno dati kontroli poslovanja večji poudarek, predvsem preventivni kontroli, kajti pozneje je pogosto že vse prepozno.«

Jernaj Velkavrh: »V ISEZ podpiramo prenovu Iskre Commerce, zavedamo pa se tudi tega, da je prenova trženja stvar vse Iskre.«

Avugst Bregar: »V Iskri moramo skrajšati pot med proizvajalcem in uporabnikom naših proizvodov.«

Le izvoz pod načrti

V prvih treh četrtletjih Iskra Commerce ni dosegla načrtovanega izvoza, celotni plan prodaje in storitev pa je realizirala z 71%. V Iskri Commerce v devetih mesecih ugotavljajo, da imajo lastnih sredstev za tekoče poslovanje vedno manj, obresti za najeta posojila so vedno višje, kar med drugimi dviga poslovne stroške, k temu pa se pridružuje še zmanjšanje povpraševanja na tržišču in od tod povečane zaloge. Posamezne temeljne organizacije v IC so poslovale takole:

TOZD Prodaja

V trgovinski dejavnosti so načrtovane obveznosti močno presegle, kljub temu pa imajo velikanske probleme zaradi izterjav; največji dolžniki so proizvodne delovne organizacije v Iskri, med kupci pa jih je v zadnjem času še posebej največ v Makedoniji in na Kosovu.

Zaradi precejšnjih podražitev opažajo predvsem stagnacijo pri prodaji širokopotrošnih izdelkov, tehnično blago pa še naprej kar dobro prodajajo. Trgovinska dejavnost je v devetih mesecih prodala za skoraj 10 milijard dinarjev blaga. S tem je letni načrt uresničila 90-odstotna, rezultat iz enakega obdobja lani pa preseglja za dvakrat.

Tudi v nabavni dejavnosti so načrtovani promet presegle. Fizičen obseg prometa je še vedno v upadanju, dohodek pa je sorazmerno ugoden zaradi razlike med nabavno in prodajno ceno.

TOZD Servis

Iskrini serviserji so že v devetih mesecih skoraj povsem uresničili letni plan: dosegli so ga 99-odstotno. Tako so rezultat iz enakega obdobja lani presegle kar

za 162%. Od skupnega prometa so servisne delavnice realizirale za dobro poldrugo milijardo dinarjev storitev, produkti sektorji pa 1,8 milijarde dinarjev. Pri tej izredno ugodni rasti realizacije tudi ne smemo prezreti hitre rasti nabavne vrednosti trgovskega blaga in materialov, materialnih stroškov in obresti za obratna sredstva, vse to pa negativno vpliva na rast dohodka.

Največji problem servisne temeljne organizacije je še vedno financiranje poslovanja, saj je prisiljena najemati draga kratkoročna posojila. Morda podatek: v prvih devetih mesecih so serviserji plačali kar 218 milijonov dinarjev obresti.

TOZD Zunanji trg

V izvozni dejavnosti zunanjetrgovinske temeljne organizacije v Iskri Commerce menijo, da glede na rezultate v devetih mesecih, letnega izvoznega načrta Iskra ne bo uresničila. V devetih mesecih je Iskra izvozila za 160 milijonov dolarjev, kar je šele 60% letnega načrta, hkrati pa 10% več kot v lanskem prvih treh četrtletjih. Nekoliko bolj ugodne poslovne rezultate

smo dosegli na področju konvertibilnega izvoza, kjer smo s 110 milijoni dolarjev dosegli 62% letnega plana, vendar pa je to le za 1% več kot lani.

Vzroki za izpad izvoza so, lahko bi rekli, zunanji in notranji. Med objektivne naj uvrstimo neurejeno in spreminjajočo zakonodajo, neurejeno oskrbo z repromateriali, domačimi in uvoženimi ter neaktivno tečajno politiko, med subjektivne pa pomanjkanje novih, za trženje zanimivih programov, poslovno nezanesljivost, cenovno nekonkurenčnost, razpršenost trženja itd.

Med vidnejšimi izvozniki v Iskri so po devetih mesecih Telematika, vendar s pretežno klirinškim izvozom, Široka potrošnja, Kibernetika in Avtoelektrika.

V uvozni dejavnosti je Iskra Commerce v devetih mesecih realizirala 100 milijonov dolarjev uvoza — 86 milijonov s konvertibilnega tržišča, preostalo pa s klirinškega. Večina odpade na uvoz repromateriala in le 8,7 milijona dolarjev na opremo.

V uvozni dejavnosti ocenjujejo, da bodo letos do konca leta uvozili še za 38 milijonov dolarjev.

TOZD Zastopstva

V tej temeljni organizaciji so še naprej usmerjeni predvsem v navezovanje višjih oblik sodelovanja med Iskro in principali, zlasti na področju telekomunikacij in pripadajočih elementov. Okrepili so tržne aktivnosti na področju investicijske opreme in sistemov, jih uskladili z ustreznimi proizvodnimi DO v Iskri in že dajejo ugodne finančne rezultate.

TOZD Marketing

V marketinških dejavnostih so v devetih mesecih uspešno uresničili načrtane naloge. V zadnjem obdobju so največ pozornosti namenili pripravi in izvedbi »Sodobne elektronike«, intenzivno poteka tudi delo pri pripravi in izvedbi novoletnega prodajno-pospeševalnega paketa, v dejavnosti raziskave trga pa je tik pred izdelavo obširna naloga »Konjunkturna gibanja«.

V tržnem področju Jugoslavija se je v zadnjih mesecih nadaljevalo zmanjševanje povpraševanja po širokopotrošnih izdelkih, čeprav se je v septembru položaj le nekoliko izboljšal. Upajo, da se bo septembrski trend povpraševanja nadaljeval tudi v četrtem trimesečju in, da bodo uresničili kumulativni plan.

TOZD OGOZ

Novo ustanovljena temeljna organizacija za obmejno gospodarsko sodelovanje je od marca do septembra prijavila Narodni banki posle v višini skoraj 5 milijard lir. Pričakujejo, da bodo uvozne posle v okviru razpolagalne pravice opravili s 73%.

L. D.

Iskra Kondenzatorji

Poslovanje: januar — avgust 1985

Podatki o letošnjem osemmesečnem poslovanju semiške delovne organizacije Kondenzatorji kažejo, da so avgusta letos proizvedli blaga v vrednosti 56.996.237 dinarjev (po cenah iz leta 1980), kar pomeni, da so dosegli za 18% višjo proizvodnjo, kot julija letos. Kumulativna proizvodnja v obdobju januar—avgust letos je večja za 4% v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta.

Letni plan proizvodnje so v Semiču v prvih osmih mesecih letošnjega leta uresničili v višini 62%, kar kaže, da se razkorak med planirano proizvodnjo in doseženo proizvodnjo iz meseca v mesec poglablja. Žal pa so se največji izpadi proizvodnje pojavili pri proizvodnji za izvoz in tako beležijo na ravni delovne organizacije v osmih mesecih letošnjega leta 58% realizacijo letnega plana izvoza.

V osmih mesecih so v Semiču prodali blaga v vrednosti 3.107.176.000 dinarjev, ki je tako za 92% večja v primerjavi z vrednostjo

prodanega blaga v istem obdobju lani. Vendar pa višje cene kondenzatorjev za približno 74% ne dohitejajo rasti inflacije.

Že prej smo govorili o izvozu in zato zapišimo, da so v Semiču avgusta izvozili blaga v vrednosti 313.277 dolarjev, prek ostalih DO pa so izvozili blaga v vrednosti 11.752%. Tako je bil letni plan izvoza v osmih mesecih realiziran v višini 53% in so doseženi izvozni rezultati bistveno slabši od doseženih izvoznih rezultatov v primerljivem lanskem obdobju. Celotni

izvoz je bil za 3% nižji v primerjavi z doseženim izvozom v istem lanskem obdobju, tako izvoz na konvertibilno območje za 21%, medtem ko se je izvoz na klirinško območje povečal za 41%.

Nasprotno pa so v osmih mesecih uvozili blaga v vrednosti 3.935.600 dolarjev in tako povečali vrednost uvoženega materiala za 20%. Tako je bil v osmih mesecih letni plan uvoza reprodukcijskega materiala uresničen v višini 81%.

V opisanem obdobju so investirali v Semiču za 136.709.000 dinarjev, kar nominalno pomeni sicer zelo veliko povečanje v primerjavi z lanskim letom, hkrati pa predstavlja vendar le 18% plana investicijskih vlaganj v letošnjem letu.

Glede celotnega prihodka zabeležimo, da je DO v osmih mesecih dosegla celotni prihodek v višini 4.829.590.218 dinarjev, kar pomeni, da je bil letni načrt celotnega

prihodka uresničen v višini 69%. Materialni stroški so dosegli višino 2.902.394.000 dinarjev in se gibljejo v sorazmerju z gibanjem celotnega prihodka. In končno, če pogledamo še oceno poslovanja v avgustu, lahko zapišemo, da so v Semiču finančno mesec avgust zaključili pozitivno.

Kljub vsemu povedanemu pa za konec zapišimo, da je iz prikazanih podatkov razvidno, da se kljub temu negativni trendi poslovanja nadaljujejo s tem, da se niža raven proizvodnje, da se doseganje plana izvoza na konvertibilno območje ne izboljšuje in, da ni večjih uspehov pri investicijskih vlaganjih. Vendar je pri vseh teh ugotovitvah možno računati, da bodo devetmesečni rezultati poslovanja le boljši in, da se da do konca letošnjega leta še marsikaj storiti in izboljšati, zlasti v samem poslovanju.

D. Ž.

Iskra Široka potrošnja

Priznanje mariborske Univerze DO Iskra Široka potrošnja

Poudarek pravilnemu vrednotenju znanja

Najvišje priznanje mariborske Univerze, ki ga je prejela DO Iskra Široka potrošnja ob dnevu te ustanove 29. oktobra letos, ni bilo podeljeno slučajno. Plodno sodelovanje, pri katerem imata koristi oba sodelujoča partnerja, sega že skoraj desetletje nazaj. Prvi dogovori med DO IŠP in mariborskim vseučiliščem so se pričeli že leta 1976.

Dolgoročno sodelovanje na raziskovalnem, strokovno-tehničnem in vzgojno-izobraževalnem področju med DO Iskra Široka potrošnja (pobudnik je bilo področje te DO za razvoj in program) in Univerzo v Mariboru je bilo utemeljeno s sporazumom leta 1977. Nosilec večine stikov DO Široka potrošnja z mariborske strani je vse od takrat mariborska Tehniška fakulteta, VTO Elektrotehnika, računalništvo in informatika. Nosilec sodelovanja s strani Iskre pa je od ustanovitve leta 1981 TOZD Raziskovalni inštitut, ki v sporazumu s proizvodnimi TOZD v DO Široka potrošnja skrbi za stike z vsemi znanstveno-raziskovalnimi ustanovami in skupnostmi.

Katera so bila področja, na katerih je bilo utemeljeno sodelovanje, nam je v pogovoru naštel pobudnik sodelovanja med Široko potrošnjo in mariborsko Univerzo direktor področja DO IŠP za program in razvoj dipl. ing. Peter Pleško: »Že v samem začetku smo se dogovorili za sodelovanje na nekaterih segmentih raziskovalnega dela. Zanimali so nas postopki računalniško podprtih metod optimiranja različnih vrst električnih rotacijskih strojev, dogovorili smo se za sodelovanje pri raziskavah mehko-magnetnih materialov; skupaj smo raziskovali elektromotorske pogoje, naše sodelovanje pa sega tudi na področje računalništva. Sodelovanje smo kmalu razširili in utrjevali ob skupnem nastopanju pri raziskovalni skupnosti SR Slovenije in pri povezovanju raziskovalnih programov, skupaj z obema slovenskima Univerzama. Skupno delo vseskozi temelji na raziskavah s področja električnih rotacijskih strojev.«

Sodelovanje je bilo začrtano s sporazumi, veljavnimi za daljše obdobje?

PLEŠKO: »Nam vsem je bilo jasno, da si uspeha od kratkoročnega sodelovanja med znanstveno raziskovalno institucijo in industrijo ne moremo obetati, zato smo že pred začetkom iztekajočega se srednjeročnega obdobja podpisali srednjeročni sporazum o sodelovanju. Prav zdaj pa smo sredi priprave za oblikovanje novega srednjeročnega plana sodelovanja do leta 1990, hkrati pa že začrtujemo tudi smernice za dolgoročno sodelovanje. Znanje nameravamo razširjati, načrtno in sistematično!«

Kakšni pa so konkretni rezultati dosedanjega sodelovanja?

PLEŠKO: »Pohvalimo se lahko z vrsto otipljivih rezultatov skupnih aktivnosti. Uspešno je bila raziskana uporabnost domačih magnetnih pločevin in njihove kakovosti ob predelavi in po mehanski predelavi; uspešno je zaključena raziskava anizotropije specifičnih magnetnih izgub in magnetnosti; posebno poglavje so bile raziskave magnetno polgotovih pločevin domače izdelave, ki smo jih tudi uspešno uporabili v množični proizvodnji. Pričetek teh raziskav sega že v leto 1977, zaradi zamujani pri investiranju pa smo izsledke lahko uporabili v praksi šele letos, čeprav so bili primerni za uporabo že leta 1981. Med konkretne rezultate sodelovanja pa lahko uvrstimo tudi razvite računalniške metode za snovanje električnih rotacijskih strojev in za njihovo optimiranje, kot na primer: asinhronski enofazni elektromotor z odklopljivo pomožno fazo in enosmerni elektromotor z žičnim, ali permanentnim

magnetnim vzbujanjem. V teku je razvijanje metod (CAD) za univerzalni elektromotor in za specialne konfiguracije električnih rotacijskih strojev, ki uporabljajo v svojem magnetnem krogu permanentni magnet, ali za druga mesta s skokovito relativno permeabilnostjo, za kar je bilo potrebno uporabiti metodo končnih elementov (MKE), ki edina lahko zagotovi zadosti točno zajemanje konfiguracije magnetnega polja. Pričeli pa smo tudi s skupnim razvijanjem servoregulatorjev za električno komutirane servomotorje.«

Kakšni pa so cilji bodočega sodelovanja med mariborsko Tehniško fakulteto in DO Široka potrošnja?

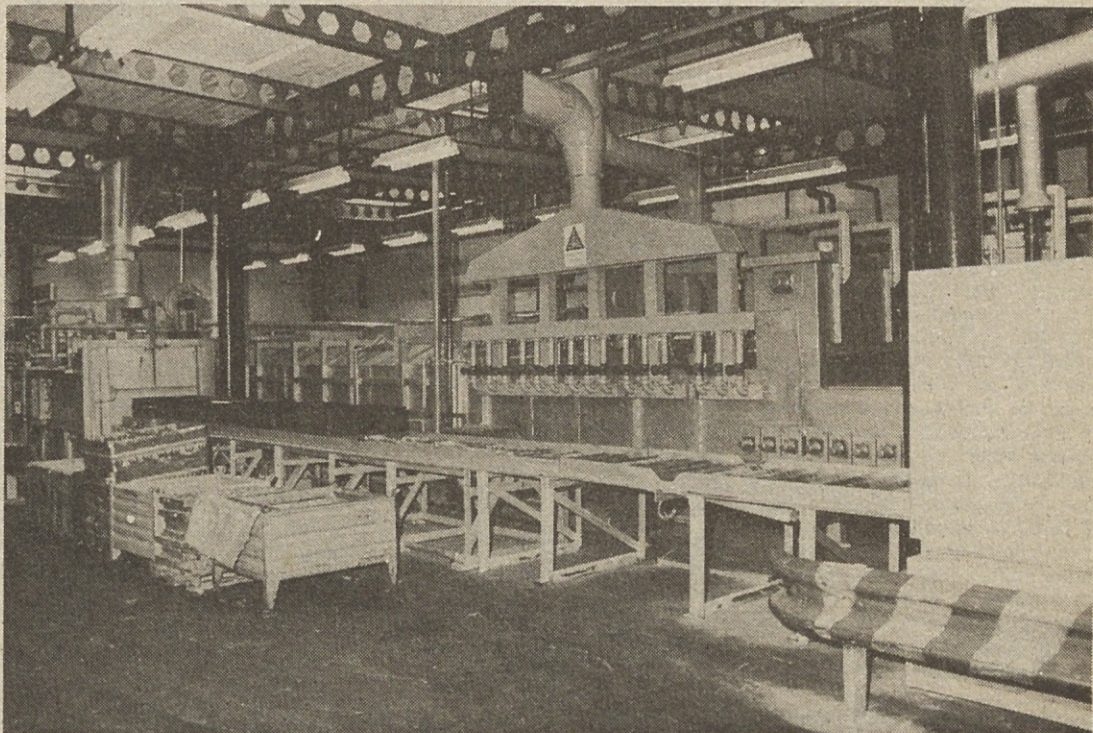
PLEŠKO: »V bodoče bomo nadaljevali z razvijanjem CAD metod snovanja električnih rotacijskih strojev takih vrst, ki jih že narekuje vse širša uporaba elektronike, npr., servomotorjev, koračnih in električno komutiranih elektromotorjev. V programu sodelovanja pa

imamo tudi raziskave na področju perspektivnih programov električnih rotacijskih strojev in njihovih regulatorjev, raziskave elektromotorskih pogonov in profesionalnih naprav in raziskave novih magnetnih materialov.«

Kako pa ocenjujete rezultate in pomen dosedanjega in bodočega sodelovanja z mariborsko Univerzo s stališča gospodarstvenika, ki mora v znanje vložena sredstva opariti z gospodarskimi učinki?

PLEŠKO: »O koristnosti skupnega dela nismo podvomili niti za hip, saj se rezultati potrjujejo v vsakodnevni proizvodnji naših tovarn. Hkrati pa lahko s ponosom povemo, da je bila vsebina raziskovalnega dela, ki je perspektivno potrebno DO Široka potrošnja, osrednja tema večjega števila znanstvenih prispevkov na različnih mednarodnih posvetovanjih, še posebej na področjih magnetnih materialov in električnih rotacijskih strojev. Na mariborski Univerzi pa je že zabeležen tudi več magistrskih del in doktorskih disertacij, ubranjenih na področjih raziskav, koristnih za Široko potrošnjo. Dosedanji rezultati pa so hkrati trdna podlaga za nadaljnje razširjanje in krepitev sodelovanja z mariborsko Univerzo.«

Stane Fleischman

Peč za žarjenje lamel, temeljnega elementa za proizvodnjo elektromotorjev, so v spodnjeidrijski Montaži vključili v proizvodni proces konec lanskega septembra. S pričetkom obratovanja te peči se je proizvodni proces v tej temeljni organizaciji močno poenostavil, saj so morali pred tem lamele pošiljati v predelavo čez republiško in celo državno mejo;

postopek je bil zaradi takega »vandranja« seveda dražji in poln zapletov. Po nekajletni zamudi z investicijo, ki je DO Široka potrošnja (po čigavi zaslugi?) veljala nesmiselno vsoto izgubljenih sredstev, je stekla domača predelava domačih materialov. Uspešni uporabi te peči v veliki meri botruje znanje, pridobljeno v sodelovanju z mariborsko Univerzo.

Ugodni devetmesečni rezultati

Eno samo točko dnevnega reda je obravnavalo predsedstvo konference osnovnih organizacij sindikata Iskre Avtoelektrike Nova Gorica in sicer oceno devetmesečnega poslovanja tega 3300 članskega kolektiva. Seje, ki jo je sklical predsednik KOOS Miloš Vodopivec so se udeležili tudi predstavniki ostalih DPO ter vodstvo delovne in temeljnih organizacij.

Uvodno poročilo o poslovanju je podal glavni direktor Peter Mivšek, iz njegove razprave pa lahko povzamemo, da so bili doseženi rezultati izredno dobri — kar pa je najvažnejše, vsi planirani cilji za letošnje leto se izpolnjujejo. Vrednost proizvodnje je od lanske večja za 12 odstotkov, letni plan proizvodnje pa je dosežen 75 odstotno. Vzpodbuden je tudi podatek o rasti produktivnosti, saj je letos dosežena vrednost proizvodnje na zaposlenega za 6,6% višja od lanske. Sicer pa pogledimo po posameznih temeljnih organizacijah, kako uspešno so poslovale.

Največji porast proizvodnje in najboljše doseganje, oz. preseganje letnega plana proizvodnje so dosegli v Tovarni generatorjev in elektronike. Povpraševanje po izdelkih iz njihovega programa je kljub povečani proizvodnji še vedno veliko. Večja proizvodnja je rezultat povečanega števila zaposlenih produktivnih delavcev in povečanje produktivnosti. V tej TOZD bi lahko dosegli še boljše proizvodne rezultate, vendar jih je pestilo pomanjkanje nekaterih vrst materialov, slaba kakovost nekaterih vhodnih materialov ter občasne pomanjkljivosti pri materialnem poslovanju.

Sicer pa navajajo problematično kvaliteto repromaterialov kot razlog za zastoje, oz. za slabše doseganje proizvodnih ciljev skoraj v vseh temeljnih organizacijah. V Tovarni malih zaganjalnikov postaja iz dneva v dan vse bolj kritična opremljenost z delovnimi sredstvi. Oprema je izrabljena, skoraj na vseh ključnih mestih imajo le po en stroj, torej pomeni vsaka okvara tudi zastoj v proizvodnji. Še dodatne težave so v proizvodnji malih zaganjalnikov povzročila nekvalitetna orodja ter nedorečena tehnologija na liniji hladnega oblikovanja. V Tovarni malih zaganjalnikov tudi ugotavljajo, da je sedanje število zaposlenih premajhno vsaj za deset delavcev, to pa zato, ker morajo opraviti številne dodatne operacije zaradi neustrezne kakovosti vhodnih materialov, pogostih izpadov proizvodnje, ki so posledica iztrošene opreme ter razmeroma velike odsotnosti delavcev zaradi bolovanj.

V Tovarni velikih zaganjalnikov predstavlja njihova vrednost proizvodnje kar 31% vrednosti proizvodnje celotne DO. V tej TOZD so dosegli največje povečanje produktivnosti glede na minulo leto. Vrednost proizvodnje na zaposle-

nega se je od lanskega leta povečala za 9,2%, planirana vrednost proizvodnje na zaposlenega pa je presežena za 4%. K doseganju tako ugodnih rezultatov je prispevala sprememba v strukturi proizvodnje ter rešitev nekaterih ozkih grl in nezadostne proizvodni prostori. V Tovarni specialnih električnih rotacijskih strojev so proizvodni plan dosegli kljub nedoseganju plana zaposlenih. Ker je to nova TOZD, v kateri je komaj lani stekla prva redna serija agregatov, ni moč napraviti primerjave s proizvodnjo v letu poprej. Že letos pa potekajo v tej TOZD aktivnosti za razširitev in dopolnitev proizvodnega programa.

Edina TOZD, ki je izkazovala izgubo, je Tovarna vžigalnih tuljav Bovec. Zaradi raznih težav, za katere pa so še najmanj krivi delavci, je seveda trpela tudi proizvodnja, razveseljivo pa je, da so vsi pokazatelji in ocene takšne, da bo izguba do konca leta odpravljena.

V toliminski Iskri so morali opraviti nekatere spremembe v proizvodnji, saj se je zmanjšala prodaja magnetnih vžigalnikov. Kljub vsem težavam pa je letošnja devetmesečna proizvodnja za 9% večja in kljub prilagajanju proizvodnje spremenjenim tržnim razmeram, je dosežena produktivnost boljša od lanske.

V Tovarni odlitkov Komen je dosežena vrednost proizvodnje nekoliko pod planom. Na to je vpli-

valo nekoliko manjše povpraševanje po odlitkih v prvih mesecih letošnjega leta pa tudi proizvodnjo v tretjem trimesečju so spremljale težave, povzročene z okvarami na strojih za tlačno litje. K problemom v proizvodnji pa so znatno prispevala že iztrošena in nekvalitetna izdelana nova orodja ter slaba kakovost Al zlitin.

V ljubljanski tovarni žarnic je proizvodnja za 2% večja od dosežene proizvodnje v enakem lanskem obdobju, kljub temu pa nekoliko izpod planiranih proizvodnih ciljev. Na realizacijo plana je negativno vplivala izrabljenost opreme, saj je terjala večja popravila, tu je bila še problematična kakovost repromaterialov in veliko bolovanj zaposlenih.

Tudi v Tovarni delovnih sredstev se lahko pohvalijo z mnogimi delovnimi uspehi, o katerih smo med letom že poročali. Kljub temu pa ne bo odveč, če nekatera ponovimo: privlačna orodja za TOZD GE, orodja za tlačni liv, orodja za štancanje rotorskega lista, navijalni stroj, naprava za posnemanje zob, naprava za kitanje žarnic itd.

Pomudimo se za trenutek dva še pri prodaji. Skupna vrednost v tem obravnavanem obdobju je več kot dvakratna vrednost prodaje v enakem obdobju lani. Po vrstah prodaje je najmanjše povečanje doseženo pri prodaji industriji za prvo vgradnjo. Vrednost te prodaje se je

od lani povečala za 66%, letni plan pa je dosežen 61 odstotno. Oskrba kupcev je zadovoljiva, nekaj težav pa se pojavlja predvsem pri dobavah izdelkov elektronike.

Prodaja izdelkov za drugo vgradnjo je vrednostno porasla glede na enako lansko obdobje za 2,2 krat, prodaja rezervnih delov pa je od lani večja kar 2,6 krat. Še vedno pa založenost domačega trga z izdelki in rezervnimi deli ni dobra, ker povpraševanje presega ponudbo.

In kako je z izvozom? Letni plan je skoraj v celoti izpolnjen, doslej pa so v Avtoelektriki prodali na tuja tržišča za 13,5 milijona dolarjev. Za uvoz pa so porabili le 5 milijonov dolarjev, kar je pod planom, to pa je seveda še kako pozitivno. Kljub dobrim izvoznim rezultatom pa se še vedno dogaja, da so dobave tujim firmam včasih neredne, da z njimi zamujajo in to kljub znanemu dejstvu, da je take zamude le izjemno možno kasneje nadoknaditi. Zato je nujno potrebno dosledneje in pravočasno realizirati vsa naročila, saj bo le tako možno doseči letni plan izvoza.

Glavni direktor Avtoelektrike je na seji izrazil tudi določeno mero optimizma glede na pokazatelje, ki se predvidevajo na področju poslovanja v zadnjih dveh mesecih letošnjega leta. Po njegovem mnenju so vsi pokazatelji takšni, da večjih sprememb v poslovanju ne bo, da ne bo nobena temeljna organizacija poslovala z rdečimi številkami in, da bodo vsi planski cilji doseženi seveda pod pogojem, da bi bila oskrba z repromateriali nemotena in, da bi težav v proizvodnji ne bilo.

Marko Rakušček

Pomemben izvozni delež ima tudi tolimska Iskra z ogrevalnimi svečkami (na sliki proizvodna linija)

33 let TOZD Feriti

V temeljni organizaciji Feriti so s slavnostno sejo delavskega sveta obelježili 33. obletnico obstoja Feritov. Zbranim jubilentom dela je spregovoril predsednik DS Žarko Kranjc, čestitkam pa sta se pridružila tudi direktor temeljne organizacije Dušan Dolničar in član KPO DO Elementi Igor Pompe.

Slavnostno sejo so zaključili z otvoritvijo likovne razstave akademskega slikarja Darka Slavca.

Jubilanti dela so letos:

— 10-letno delo v Iskri:

Abramović Ante, Burja Danica, Celinšek Stanislava, Delić Omer, Gardašević Vojin, Gradišar Djuro, Hofbauer Bogomira, Hrešan Marija, Hrnjičić Mesud, Jezernik Štefanija, Kliner Pavla, Kramer Marija, Miljković Marjeta, Naglič Antonija, Podmeninšek Frančiška, Povh Majda, Radman Janja, Vavdi Marija, Vidmar Vitomir.

— 20-letno delo v Iskri:

Novak Mihael

Govor Žarka Kranjca:

Dovolite, da ob otvoritvi slavnostne seje delavskega sveta ob 33. obletnici naše tovarne najprej pozdravim tiste, ki sicer ne prisotujejo sejam delavskega sveta. V prvi vrsti so to naši jubilanti, ki neprekinjeno delajo v Iskri 20, ali 10 let, prav tako pa v naši sredi pozdravljam člana KPO Igorja Pompeta ter seveda vse ostale, predstavnike DPO, sodelavce in člane DS.

Naj se tudi jaz držim navade, da ob taki priložnosti pogledam skupaj prehojeno pot. Ne smemo mimo ugotovitev, da je leto, v katerem praznujemo 33 let dela naše tovarne zaradi več razlogov prelomno. V prvi vrsti so tudi pri nas prisotne težke in izredno zaostrene gospodarske razmere, ki vladajo v naši domovini, poleg tega smo v fazi realizacije investicije, za katero smo se v začetku leta odločili in katera je pogoj za našo nadaljnjo rast in obstoj. Izjemno hitra rast v zadnjih letih pa terja od nas sprotne prilagajanje tehnološkimi, organizacijskim ter kadrovskim zahtevam.

Ko smo ob polletju analizirali naše rezultate, smo ugotavljali, da smo kljub neugodnim napovedim dosegli ugodne rezultate. Tako smo ugotavljali solidno uspešnost in zadovoljivo gibanje vseh kazalcev, kljub temu, da smo že čutili posledice padanja naročil. Stare slabosti, kot so nenormalno večanje stroškov zaposlenih so bile prisotne tudi v tem obdobju. No, kljub temu smo ob zadovoljivih

osebnih dohodkih, ki pa jasno ne morejo slediti cenam, ob polletju pridelali 18 milijard akumulacije.

Prav te dni so nam na voljo tudi že prvi rezultati tretjega trimesečja. Bojazen, da se ugodno poslovanje ne bo nadaljevalo, je bila upravičena, saj s skrbjo ugotavljamo, da smo ostali na isti ravni kot ob polletju, z drugimi besedami — stagniramo. V tem trenutku bi omenil samo dve stvari, ki po mojem mnenju bistveno vplivata na takšen položaj in sicer vprašanje, oz. padanje kvalitete, ter čezmerna rast izmeta. Problem ni le v tem, da nekvalitetnega izdelka ne moremo prodati, temveč si s tem zapiramo vrata v svet. Zavedati bi se morali, da nam še taka konjunkutra ne pomaga nič, če si bomo pridobili glas nesolidnega proizvajalca. Napačno bi bilo pripisati slabo kvaliteto le delavcu v proizvodnji. H kvaliteti zagotovo prispeva vsak izmed nas s svojim odnosom do dela, disciplino, izvrševanjem dogovorjenih nalog ter poslovnostjo. To so področja, v katera bomo morali, podobno kot v tehnologijo, investirati, da dosežemo ustrezno raven.

Gospodarske razmere, v katerih delamo, so sila neugodne. Kriza na vseh področjih življenja in dela nam narekuje, da bomo morali v bodoče še bolje delati in dejansko več ustvarjati za relativno slabše rezultate. Elektronska industrija v svetu in kriza, ki je prisotna, nam narekujejo naše hitrejša prilagajanja razmeram, ki vladajo.

Tako se že nekaj časa srečujemo s spremembami strukture proiz-

vodnje, ki zahteva hitro menjava dela in seveda več napora za vse nas. Novi izdelki, po katerih povprašujejo kupci, bodo od našega razvoja zahtevali več in boljšega dela. Predvsem to velja za navite komponente; investicija, ki je v teku, nam bo dala nove možnosti in pogoje za delovanje v teh težkih razmerah.

Skratka, lahko ugotovim, da bomo v preostalih treh mesecih bili težko bitko na vseh področjih, predvsem pa bitko za spremembo naše miselnosti in sicer miselnosti, da je pogoj za dobro poslovanje in s tem zadovoljiv OD samo dober in brezhiben proizvod, ki bo na trgu tudi prodan.

Ob dobrem delu seveda ne bi smeli niti za trenutek pozabiti na probleme, ki jih narekuje narava naše proizvodnje. To je predvsem vprašanje ekologije, požarno varstvo, varstvo pri delu, družbena samozaščita ter ne nazadnje vprašanje družbenega standarda. Na teh področjih smo v letošnjem letu napravili določen napredek, s katerim pa nismo zadovoljni.

Zadovoljivo lahko ocenim delovanje samoupravnih organov ter sodelovanje DPO, ki so s svojimi akcijami in stališči prispevali k boljšemu delu in sprotne reševanju problemov. Temu je pripomogla dobra in pravočasna informiranost ter dobra koordinacija na relaciji matična tovarna — dislocirana obrata v Ljubnem in Solčavi.

Vsi akterji v TOZD smo se poleg s stalnimi problemi letos aktivno vključili v evidentiranje kandidatov, ki bodo v prihodnjem obdobju

Slavlencem in ostalim prisotnim je spregovoril predsednik delavskega sveta Žarko Kranjc

opravljali samoupravne in družbenopolitične funkcije v TOZD in izven nje.

Ni namen, da bi ob taki slavnosti preveč na dolgo razlagali naše težave, saj jih bomo navsezadnje morali rešiti sami.

Omenil sem le nekaj dejstev, ki so najbolj značilna za leto, v katerem praznujemo 33 let. Pričakujem, da bomo ob letu, ko se znova snidemo ob podobni priložnosti, lahko ugotovili:

— da smo uspešno zaključili začetno investicijo

— da smo z vsem svojim delovanjem storili korak naprej.

Pri tem se zavedam, da ni proizvodnje brez težav in problemov, posebno ne v takšni, kot je naša. Ocenjujem, da je naša proizvodnja zahtevna, da potrebuje ljudi, ki ferit poznajo in živijo z njim in, da dobrega »feritarja« ni mogoče vzgojiti čez noč. In prav v tem vidim pomembnost vas jubilentov. Prepričan sem, da le delavec, ki je pri nas 5, 10 ali več let, pozna svoje delo, ima rad to delo ter živi in čuti tovarno kot bi bil del nje. Tudi kvaliteta dela takega delavca, ki čuti pripadnost kolektivu, je na višji ravni. Zato izkoriščam to priložnost, da se vam zahvalim za vaš trud, za to, ker ste v tovarno vgradili del sebe s ciljem, da nam bo vsem jutri lepše.

Jubilanti dela TOZD Feriti

- Ime: TOZD Tovarna programskih stikal in relejev ● Lokacija: Makole in Poljčane — Občina Slovenska Bistrica ● Proizvodni program: pomožni releji PR 15-17, programska stikala za belo tehniko in miniaturni rele TRK 22 ● Število zaposlenih: 340, od tega 280 žensk ● Povprečna starost zaposlenih: 29 let
- Oddaljenost od matične DO in SOZD Iskra: 135 km ● Tovarna programskih stikal in relejev je ena izmed najmlajših temeljnih organizacij delovne organizacije Avtomatika. Iz dislociranega obrata TOZDElementi za avtomatizacijo se je konstituirala konec 1979. leta ob reorganizaciji delovne organizacije.

Iskrina prisotnost in razvoj v Slovenski Bistrici

- v tem predelu Slovenije beležimo Iskrino prisotnost že 1974. leta, ko je v prostorih Štamberškega gradu 20 delavk opravljalo montažo podsestavov za programska stikala
- s prevzemom obrata v Poljčanah (v bližini osnovne šole) vpeljejo proizvodnjo miniaturnih relejev in na novo zaposlijo 60 delavk
- prostorska stiska dislociranega obrata TOZD TELA narekuje novo gradnjo. Tako 23. 4. 1977 postavijo temeljni kamen za nove proizvodne prostore
- 7. 1. 1979, na dan, ko delovni ljudje in občani Slovenske Bistrice praznujejo svoj občinski praznik, je novo poslopje predano svojemu namenu. Simbolična predaja programatorja ob otvoritvi obrata je imela širši pomen. Programska usmeritev in samoupravna organiziranost delovnega procesa Avtomatike se je na ta način neposredno vključila, kot nosilec obveznosti hitrejšega razvoja manj razvitih občin Slovenije, med katere sodi tudi občina Slovenska Bistrica in njene tri krajevne skupnosti: Makole, Studence in Laporje.

Enajsto leto proizvodnje

Čeprav so si delavci z otvoritvijo novih proizvodnih prostorov pridobili dodatnih 1700 m² proizvodnih površin in si s tem zagotovili možnost za povečanje proizvodnih zmogljivosti ob hkratnem dvigu kvalitete, so jih v začetku osemdesetih let pestile težave. Zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja notranje organizacijske nedorečenosti v reprodukciji verigi »elementašev«, predvsem s strani dohodkovne povezanosti, so poslovali z izgubo. Prvi rezultati ekonomskih analiz so pokazali, da je akumulativna sposobnost obstoječega proizvodnega programa izredno nizka, saj predstavljajo materialni do 79% vseh stroškov. Od tega je bila najbolj kritična blagovna skupina programatorjev, pri kateri niso mogli računati niti na dvig cen, saj je bilo Gorenje, za

katerega temeljna organizacija izdeluje programatorje, tudi samo v težki izgubi. Zaradi pre nizkih cen so tudi releji v izvozu prinašali premalo akumulacije. S sanacijskim programom so bila nakazana izhodišča za izboljšanje položaja, ki je narekovalo reorganizacijo inovacijskega procesa elementašev, ureditev dohodkovne povezanosti med temeljnimi organizacijami, ki sodelujejo v proizvodnem procesu istega proizvoda — elementa in ureditev notranje cenovne politike s hkratnimi raziskavami tržišča in določanjem globala možnega obsega prodaje relejev na tuja tržišča ter uvedbo strogega nadzora nad stroški.

Rezultati, ob skupnem interesu vseh, niso izostali. Iz devetmesečnega poročila je razvidno, da temeljna organizacija posluje solidarno, čeprav se skozi fizično realizacijo proizvodnje po blagovnih skupinah odražajo določeni problemi:

— na blagovni skupini releji PR 15-17 dosegajo dinamični plan. Do zaključka poslovnega leta bodo izpolnili tudi vsa naročila za izvoz

— programatorji: na tem programu se ponavlja stanje izpred 3 do 4 let. Ne toliko pomanjkanje naročil, kot prenizka cena izdelka je vzrok, da na tej blagovni skupini zajedajo že lastno substanco. Če bi hoteli pokriti vse stroške, bi morali povišati ceno za 50%, kar pa je nemogoče. Po aprilskem popravku cen, ki so ga dosegli v dogovorih z Gorenjem, vnovičen dvig, ki je bil predviden za september, ni uspel.

Celo obratno, Gorenje zahteva 15% znižanje cen elementom, ki jih vgrajuje v svoje izdelke. Postavlja se torej vprašanje, ali opustiti program, oz. ga prenesti na podro-

V razgovoru so sodelovali:

SOZD Iskra: Franc VREČEK, svetovalec KPO SOZD Iskra, Miloš PAVLICA, sekretar DPO SOZD Iskra, Avguštin CIUHA, predsednik KOOS SOZD Iskra, Tone OROŽIN, predsednik ZZZB SOZD Iskra. **DO Avtomatika:** Hugon ZAPLOTNIK, član KPO DO Avtomatika, Franci ČERNE, predsednik KOOS DO Avtomatika. **Iz TOZD:** Brigita FAKIN — predsednica DS TOZD, Marinka KOVAČIČ — predsednica IO OOS Poljčane, Mojca LIPOVŠEK — predsednica konference OO ZSMS v TOZD, Margareta GRIL — predsednica IO OOS — Makole, Ludvik TRČKO — direktor TOZD, Franc KOCIPER — sekretar OOK, vodja KSO, Lidija IVIČ — delegat DS TOZD, Pavla MARČIČ — predsednik OO ZSMS — Poljčane.

in tujem trgu (predvsem v Franciji) izredno, saj omogoča široko uporabo v elementih za avtomatizacijo, krmiljenju in regulaciji.

Problemi, na katere so opozorili so še: izpad izvoza — računajo, da bodo do zaključka leta izvozili za 1.400.000 \$ elementov, kar je nekoliko pod planom in še to v primeru, če bodo prišla vsa naročila za programatorje za izvoz. Pestijo jih tudi visoke obresti, v povezavi z delovno organizacijo pa nezadovoljiva domača nabava.

Kako naprej?

Zagotovilo, za boljše poslovanje, zmanjšanje stroškov in s tem

socialno varnost zaposlenih in širše okolice vidijo v nadaljnji pomladitvi proizvodnega programa, v vpeljavi novih miniaturnih relejev.

Leto 1987. je leto, ki so si ga zastavili za cilj, ko naj bi že stekla proizvodnja novih štirih miniaturnih relejev. Za to: tehnologijo priprave proizvodnje, merilno opremo, delovna sredstva, itd. pa bi potrebovali po prvih predračunih 250 milijonov din, ki jih ne bodo mogli zbrati sami, zato računajo tudi na kreditna sredstva bank in SOZD Iskra.

Čeprav najbolj oddaljeni od ostalih TOZD in delovne organizacije, se dobro zavedajo, da lahko dosežejo boljše rezultate z zmanjševanjem stroškov, v kar sodijo tudi uvedba inovacijskih predlogov v vsakdanjo prakso. To velja, tako za obstoječo proizvodnjo, kot za novo. Prav na tem področju so, čeprav mlad kolektiv med prvimi v občini, za kar so prejeli že tudi priznanja. Seveda ne smejo pozabiti tudi na izboljšanje organizacije dela.

Ob zaključku razgovora so odprli še nekatere probleme, ki izhajajo iz dvoizmenskega dela, bolniške izostanke, ki so glede na visok odstotek ženske delovne sile in s tem povezano nego otrok razumljivi, s podvajanjem nekaterih del zaradi dveh lokacij, o pomanjkanju spremljajočih operativnih služb, itd. Vendar pa je bil vseskozi prisoten optimizem mladega kolektiva, ki stremi k intenzivnejšemu razvoju.

Š. D.

1000 LJUMO za Sovjetsko zvezo

V torek, 29. oktobra je bila v TOZD Avtomatske in varilne naprave, delovne organizacije Avtomatika manjša slavnost. Delavci omenjene temeljne organizacije so izdelali 1000 numerično napravo za merjenje in pozicioniranje, poznano pod imenom LJUMO, namenjeno za izvoz v Sovjetsko zvezo. Vključno z dobavami v lanskem letu naj bi do

konca letošnjega leta izvozili za cca 5 mio CL \$ omenjenih sistemov za sovjetsko tržišče.

LJUMO PNC — 50 je zgrajen na osnovi uporabe mikroprocesorjev in je namenjen za merjenje in pozicioniranje obdelovalnih poti na trikoordinatnih orodnih strojih (rezkalnik, vrtnik, itd.) in preizkusnih merilnih napravah visoke natančnosti. Da je serijska

proizvodnja namenjena prav sovjetskemu tržišču, ni naključje, saj je njihova zasnova in razvoj temeljil prav na osnovi skupnega znanstveno-tehničnega sodelovanja med Razvojnim inštitutom Avtomatike in raziskovalnim inštitutom Enims v osemdesetih letih. Prav v času, ko so bili narejeni prvi vzorci, oz. tehnološka serija, smo v Avtomatiki osvojili še st-

rateške elemente — elektrooptični merilni sistem (merilne letve in numerične merilnike pozicij), kot njegov sestavni del.

Kot je ob slovesnosti poudaril Stane Kavkler, direktor TOZD, gradijo v temeljni organizaciji bodočnost branžne industrijske avtomatizacije na lastnem razvoju in proizvodnji mikroprocesorskih naprav in sistemov; na dopolnitvi nove izvedbe tipa LJUMO PNC 11-60, razvojni LJUMO — 135, oz. enostavnejših in kompleksnejših centralno-numeričnih krmilij. Poleg že omenjenega sovjetskega trga in kitajskega, bodo pričeli s tržnimi akcijami tudi v Zahodni Evropi, na bližnjem in daljnem vzhodu, Alžiriji in deželah SEV.

Hkrati je izrekel priznanje delavcem TOZD Razvojni inštitut, TOZD Trženje, Iskra Commerce, Fakulteti za elektrotehniko in delavcem TOZD Avtomatske in varilne naprave, ki so vsak po svojih močeh prispevali k jubilejnemu obeležju.

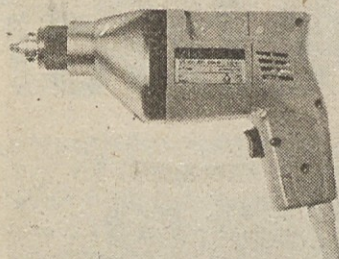
Š. D.

UGODEN NAKUP

Iskra — industrija za električna orodja Kranj Prodaja v Ljubljani, Trg revolucije 3

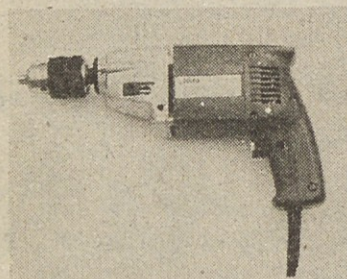
Če ste nameravali kupiti električni vrtnik, krožno žago, ali kombi garnituro pa tega doslej še niste storili, potem vas bo naša ponudba prav gotovo razveselila. Za 20% ceneje in na pet obrokov lahko kupite naslednje naše stroje:

Vrtnik VS 401 A se odlikuje po izredno majhni masi, zato zelo ustreza za najrazličnejša montažna dela

20.211,50 din

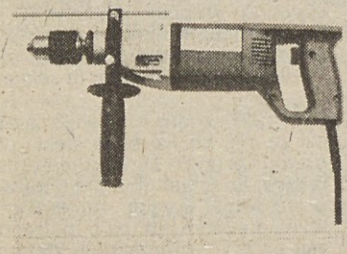
VS 401 A
380 W, 1600 vrtljajev/min,
Ø8 mm za jeklo, Ø15 mm za les,
1,35 kg

Vibracijski vrtnik VV 508 T je ustrezno oblikovan, da ga lahko trdno in z lahkoto držimo v rokah. Njegova moč in število vrtljajev zagotavlja uspešno obdelavo najrazličnejših materialov: lesa, jekla, barvnih kovin, plastike, opečnega zidu in tudi najtršega vibrirnega betona.

18.875,00 din

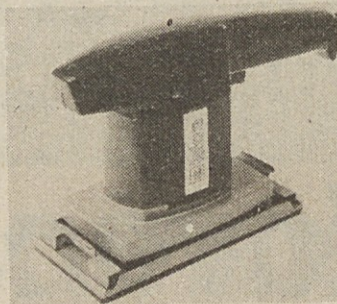
VV 508 T: 520 W
0—540/0—1400 vrtljajev/min
30—10800/0—28000 vibracij/min
vrtanje v jeklo 10 mm, v les 20 mm, v beton 12 mm, masa 1,9 kg

Vibracijska vrtnika VV 602 D (zaprt ročaj) in VV 602 E (pištolni ročaj) sta profesionalna vrtnika za zahtevnejša dela. Učinkovit vibrirni mehanizem in ergonomski obliki zagotavljata tudi lahko in učinkovito vrtanje betona, opeke in drugih materialov. Z dodatnim adapterjem se na stroj lahko vpnejo tudi priključki klip klap.

40.423,00 din

VV 602 D in VV 602 E
650 W, 2000 vrtljajev/min
13 600 in 40 000 vibracij/min
Ø13 mm za jeklo, Ø16 mm za beton
3,3 kg

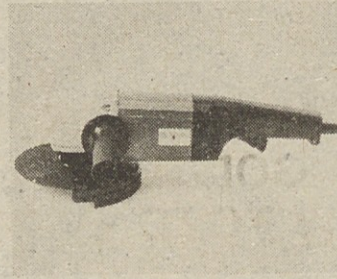

Vibracijski brusilnik VB-23 A

Prednosti: lahek, ergonomsko oblikovan, ima dva ročaja za lažje delo, veliko število gibov za fino obdelavo, tiho deluje, skoraj brez tresljajev, ima aretirni gumb za trajno delovanje in je dvojno izoliran v skladu z evropskim standardom

17.324,00 din

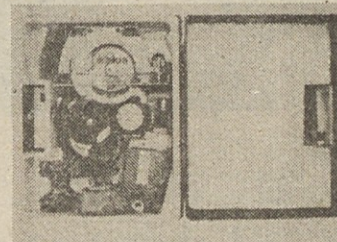
160 W, 18000 gibov v min.
krog brušenja 2,6 mm
brusna površina 92 x 190
velikost papirja 92 x 230 mm
masa 1,9 kg

Kotni brusilnik KB-128 C odlikuje razmeroma močan motor in majhna masa, kar je posebno primerno za delo v težjih razmerah. Posebno varnostno stikalo onemogoča slučajno vključitev stroja.

KB-128 C
1200 W, 8300 vrtljajev/min.,
Ø brusne plošče 178 mm,
masa 3,9 kg

46.198,00 din

Kombi garnitura BC 018 A vsebuje vibracijski vrtnik, klip klap krožno žago ter pribor za vrtanje, brušenje in čiščenje rje.

23.647,50 din

V ceni je že vračunan prometni davek, kot je to zakonsko določeno. Pologa za kredit ni, letna obrestna mera na glavnico pa je 28%. Informacije in pogodbe dobite v Kranju pri Beti Bolka (22 221, int.: 28 — 51) in v Ljubljani pri Veri Dolinšek (213 — 213, int.: 15 — 95).

Iskra

Iskra — Industrija avtoelektričnih izdelkov, n.sol.o.

Nova Gorica

TOZD — Tovarna žarnic, n.sub.o.,
61000 Ljubljana, Stegne 15c

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

V razvojnem sektorju:

1. Razvijalca elektronskih vezij

pogoji: dipl. ing. elektronike — lahko tudi pripravnik, ali ing. elektronike s 3 leti delovnih izkušenj

2. Laboranta za elektroniko

pogoj: elektrotehnik-elektronik, lahko tudi pripravnik

V tehničnem sektorju:

3. Oblikovanje konstrukcijskih rešitev

pogoji: dipl. ing. strojništva — lahko tudi pripravnik, ali ing. strojništva s 3 leti delovnih izkušenj

4. Vzdrževanje industrijske elektronike

pogoji: elektrotehnik-elektronik, lahko tudi pripravnik, delo je dvozmensko

V komercialnem sektorju:

5. Transportni delavec

pogoj: 8 razredov osnovne šole.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom.

V splošno-kadrovski službi:

6. Organiziranje družbene prehrane

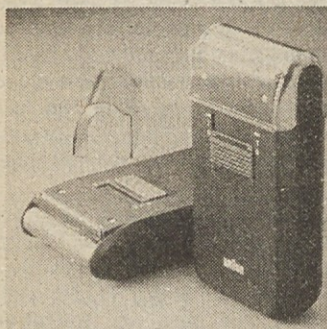
pogoj: gostinska poklicna šola.

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas — nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu, z dvomesečnim poskusnim delom. Pisne prijave z dokazili sprejema kadrovska služba Iskra — AVTOELEKTRIKA, TOZD Tovarna žarnic Ljubljana, Stegne 15c, 10 dni po objavi.

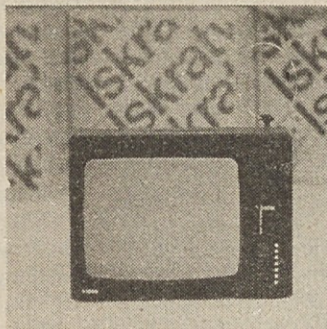
O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

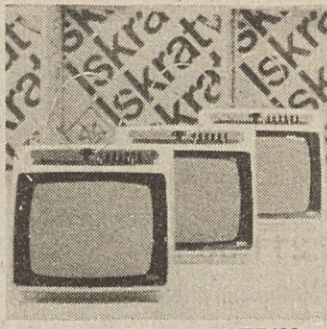
UGODEN NAKUP

Brivnik Braun Sixtant 2002

Prenosni TV sprejemnik JASNA

Črno-beli TV aparat TRIM

IZKORISTITE MOŽNOST IZREDNO UGODNEGA NAKUPA IZDELKOV TOZD TV PRŽAN

Prodajni pogoji:

- popust 20%,
- plačilo ob prevzemu blaga

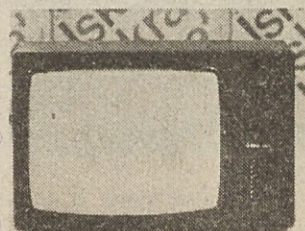
	Cena v maloprodaji	Cena s popustom	Prihranek ob nakupu
ČB prenosni TV sprejemnik JASNA	63.335,00	50.668,00	12.667,00
ČB prenosni TV sprejemnik TRIM	54.970,00	43.976,00	10.994,00
brivnik 2002 L	9.642,00	7.713,00	1.929,00
brivnik 2002	8.507,00	6.806,00	1.701,00

Podrobnejše informacije dobite v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani, (IŠP-TOZD Prodaja, telefon 061/213-213, interno 2112, 2166, 2161, 2192).

Izdelke lahko kupite neposredno v Tovarni televizijskih sprejemnikov na Pržanu, telefon 061/52-161, interno 27 ali 22.

TOZD TV Pržan

POSEBNA PONUDBA

Ponovno je v prodaji omejena količina barvnih TV sprejemnikov

AZUR

pod posebno ugodnimi pogoji: cenejšega barvnega TV sprejemnika ne morete kupiti!

Cena:
115.000 din

Pred nakupom **obvezno** povprašajte v tovarniški prodajalni na Pržanu, telefon 061/52-161, int. 27 in 22.

Iskra

Iskra — Industrija širokopotrošnih izdelkov, n.sol.o.,
TOZD — Tovarna televizijskih sprejemnikov
TV Pržan, n.sub.o.,
61000 Ljubljana, Andreja Bitenca 68

Razpisna komisija razpisuje dela in naloge delavca s posebnimi pogoji in odgovornostmi za 4 leta.

Vodja ekonomsko-analitskega sektorja

Kandidat mora poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko izobrazbo ekonomske smeri
- da ima delovne izkušnje na podobnih delih in nalogah

Mandat je 4 leta.

Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe s kratkim opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Iskra Široka potrošnja, TOZD Tovarna televizijskih sprejemnikov TV PRŽAN, 61117 Ljubljana, Andreja Bitenca 68, z oznako »za razpisno komisijo«.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

**Naših
štirideset
let**

**Piše:
Dušan Željeznov**

**Naš sobesednik
ing. Milan Železnik**

**Razmišljanja
o organiziranosti**

Prevzem razvojnih oddelkov s strani tovarn je bil nujna posledica slabih izkušenj s centraliziranimi razvojnimi potenciali v ZZA in — vračanje aplikativnega razvoja v lasten tehnološki proces, kamor tudi sodi. Vendar se zdi, da je razdelitev organizacije, kot je skupen razvojni inštitut, voda na mlin separatističnim težnjam proizvodnih organizacij — a le na videz. V skoraj 15-letnem delovanju ZZA je bilo za večjo enotnost ZP Iskra narejenega bore malo pa ne toliko po krivdi ZZA, temveč zaradi nedodolnosti ZP. V tistem kritičnem obdobju 1961—70 je bilo večkrat slišati na samoupravnih sejah grožnje o izstopu kljub temu, da smo imeli skupen razvojni inštitut.

V enem primeru prav zaradi tega. Res je, da potrebuje podjetje kot je Iskra več enotnosti v svojem nastopu in delovanju, vendar je zmota, če kdo misli, da je to možno doseči z zmanjšanjem razvojnih potencialov, ki naj bi jih potem enotno usmerjali. Ponovili bi le dogajanja iz tistega obdobja. K enotnosti delovanja in nastopa Iskre lahko pripomore samo natančno preštudiran in izdelan dogovor o Iskrini razvojni politiki, o Iskrini nabavni politiki, o Iskrini prodajni in izvozni politiki, o Iskrini kakovosti, o Iskrinem dizajnu, predvsem pa o kompetencah in obveznostih

— pa tudi o sankcijah pa verjetno še o čem. Mogoče bi bilo potrebno pri tem odpovedati se v prenekanterem primeru striktnemu sklicevanju na kompetence, ki jih nudi ZZD.

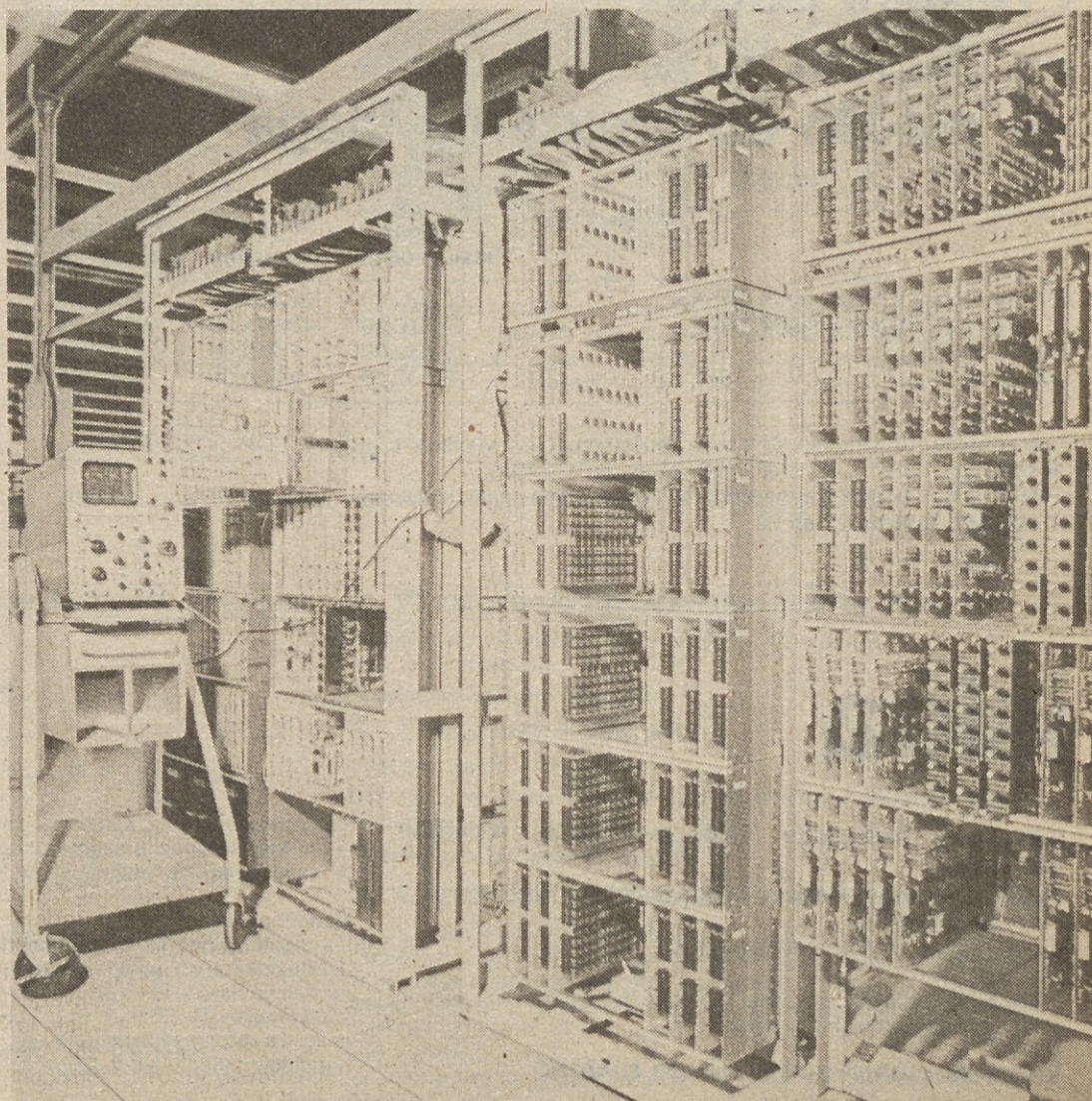
Ob takem razmišljanju mi prihajajo na misel akcije iz obdobja, ko so se formirale TOZD. Prihajalo je do delitev prej homogenih tehnoloških procesov. Na podlagi zakonsko postavljenega kriterija, da si določen sestavni del nekega proizvodnega procesa, ki je sposoben samostojnega ekonomskega življenja, lahko formira svojo temeljno organizacijo, so nastale funkcionalno neustrezne situacije. V mislim imam primere iz Iskrine nedavne preteklosti, ko so iz razvojnih oddelkov, delavnic za proizvodnjo delov, montažnih oddelkov itd. nastale samostojne temeljne organizacije. Vprašujem se, kaj so si protagonisti take organizacij-

ske misli obetali od njene realizacije? O čem lahko samoupravni organ take TOZD samostojno odloča?

O proizvodnem programu, o osebnih dohodkih, o cenah svojih storitev, o investicijah, o tržnem in finančnem rezultatu, ali o čem? O vsem tem lahko odločajo vsi skupaj, ker delajo za isti proizvodni in tržni program. Če odloči ena izmed TOZD drugače, je to samo zavora za celotni tehnološki proces. Poleg tega, vemo, je taka reorganizacija zahtevala dodatne vodstvene kadre: vsaka TOZD naj ima kompletno upravno vodstvo z vsemi samoupravnimi organi, dodatno administracijo in dodatnimi stroški. In če te učinkovite stroške odmislimo, predstavljajo še večji strošek zastoja, nesporazumi, razni interesi, ki pridejo do izraza pri »prodaji« izdelkov TOZD Razvoj proizvodnih delov in pri »prodaji« izdelkov Proizvodnje TOZD

Montaža itd. Zakaj smo torej razkosavali homogene tehnološke procese, ki obsegajo vse faze, od razvoja, do prodaje? Jaz odgovora ne najdem! Nekdo bi odgovoril takole: ko smo realizirali administracijo TOZD smo poleg pravice delavca o samoodločanju realizirali tudi možnost vpogleda v ekonomsko situacijo te organizacije.

Jaz mu odgovarjam: ne more n.pr. delavec v TOZD Razvoj odločati o nečem v nasprotju z interesom ostalih TOZD v tovarni. O tem je potreben skupen optimalni dogovor in rešitev. Za to pa ni potrebna delitev na TOZD. Glede vpogleda v ekonomski položaj oddelka TOZD ne potrebujemo, temveč odgovarjajoč stroškovni sistem in pravilno zaje-manje stroškov ter obračune za posamezne oddelke in to brez posebnih stroškov. Kako po nepotrebnem si otežujemo življenje!

Prva doma razvita in proizvajana elektronska telefonska centrala

Neverjetno mnogo sodelavcev Invest servisa se v prostem času ukvarja s kulturnim ustvarjanjem, takšne, ali drugačne vrste. Notranja nuja ob napetih svetovnih in domačih razmerah sili mnoge, da se duhovno sproščajo in tako prispevajo svoj osebni delež h kulturnejšemu vrednotenju sveta. Čeprav je morda njihov prispevek neznan, je pa pristen, nezlagan, ker prihaja od srca in je usmerjen v srca ter daleč od surovega potrošništva.

Tudi 29-letni Uroš Vošnjak je tak duhovni zanesenjak. Operativni vodja popoldanske izmene, oz. kontrole v Invest servisu, dopoldne in ob dnevih počitka pa snuje pesmi za otroke. Dva povsem ločena bregova, vendar ju je Uroš duhovito premostil, saj pravi, da smo pravzaprav vsi otroci. Mladi in stari, večina pa nas sploh nikoli ne doraste. Razlika med mladimi in zreli je le v rekvizitih. Odrasli se igramo z drugimi igračami, včasih celo na moč bedastimi. Pesnikovanje za otroke ni lahka stvar. Poglobiti se je treba do vseh podrobnosti v otroško dušo, najti pot do nje in uporabljati preprosto govorico, razumljivo vsem. Marsikdo nameče na papir obilico tujk, ki jih morda vseh niti sam ne razume in si domišlja, da je nadvse pameten. V resnici pa dokazuje svoje neznanje in hkrati kulturno revščino.

Uroš Vošnjak je dokončal I. stopnjo čiste filozofije in skoraj II. stopnjo sociologije — manjkata mu samo dva izpita. Pravi, da naprej ne bo študiral, ker kaj bistvenega ne bo pridobil. Je torej pravo nasprotje od tistih, ki se ženejo za naslovi, ne pa za znanjem.

Pri nas je zaposlen poldrugo leto. Najprej je bil nočni čuvaj — torej je že na začetku brez sramu prevzel prvo dosegljivo delo — potem pa so v Invest servisu ugotovili, da je mladenič zmožen za boljše opravilo in mu poverili operativno vodstvo v popoldanski izmeni, oz. kontroli.

Sam pravi, da je z delom zadovoljen, čeprav si ga je na začetku predstavljal drugače. Pri tem delovnem opravilu ne more uporabljati ničesar, kar se je naučil na fakulteti — rahlo razočaranje, ki ni bilo prizanešeno skoraj nikomur, ki ima humanistično izobrazbo.

Invest servis ima na seznamu 91 snažilk. Že po kadrovskem načrtu jih manjka 10 do 16, kar je posledica močnega nihanja zaposlenih, pretežne popoldanske zaposlitve in nizkih osebnih dohodkov. Uroš ima na skrbi popoldanske snažilke, teoretično 59, toda toliko jih še nikoli ni videl na delu, ker jih vedno veliko manjka. Vsak delavnik od skupnega števila 30 do 55. Nekatere so bolne, druge imajo porodniški dopust, tretje redni dopust, četrte pa so, kdo vedi zakaj, izostale. Kolikor jih pride na delo, so razporejene na posamezna delovna mesta v PPC in na drugih lokacijah, kjer je prevzel Invest servis vzdrževanje, torej skoraj v celotnem ljubljanskem industrijskem bazenu.

»Če mislite, da je delo snažilke lahko, se motite. Eno izmed najtežjih je. Minuli so časi sistema metla & cunj. Če ni strojev za olajšanje ročnega dela, gredo snažilke

Pesnik za otroke

Sanjam

*Sanjam sanje izgubljenih,
mrtvih rek in nemih ptic,
sanjam sanje zapuščenih
trat in polj, stezic.
Sanjam morje brez valov,
in brez zvezd nebo,
in planine brez vrhov...
Sanje v sanjah mro.*

*Sanjam maske in oči.
Hladne. Ne žarijo.
Sanjam okna in luči,
ki v jutru dogorijo.
Sanjam...*

*Ko se prebudim
sanje v dalj letijo.
Ostanejo le mrtve reke,
in neme ptice,
in poti,
ostanejo le gole smreke,
in maske,
in hladne oči...*

drugam. Najrajši tja, kjer so osebni dohodki višji. Naše snažilke imajo natančen program dela: dnevnega, tedenskega, mesečnega in tudi letnega. Čiščenje tal vsak dan, tapisonov s kemično obdelavo štirikrat na leto.

Uroš kontrolira delo snažilk, varnostnikov in morebitnih vzdrževalcev vsak delavnik popoldne in včasih tudi ob sobotah na vseh pomembnih mestih, ponekod pa kakšen dan izpusti, ker preprosto ne

zmore s službenim vozilom obletati vseh lokacij.

Veliko snažilk je iz drugih republik, te imajo še drugačne zahteve: stanovanje. Nič ne pomaga prepričevanje. Uroš jih razume, toda storiti ne more ničesar. »Pogovorim se z njimi v njihovem domačem jeziku, če ga znam. Hudo je, ko se morajo nekatere zaposliti kot snažilke, čeprav imajo celo poklicno srednjo šolo. Ne dobe zaposlitve, ker pasivno ne obvladajo slovenskega jezika. Zato se branijo naziva snažilka, ker jih ovira pri napredovanju in rajši ostanejo tam, kjer so bolj uvidevni in snažilke preprosto krstijo za delavke v proizvodnji. Vse snažilke imajo normirano delo in poprečje OD skoraj 4 stare milijone. Preslabo jih nagradujemo za njihovo težko delo, ki je vrh vsega obremenjeno še z dodatnim delom za manjkajoče« — meni Uroš Vošnjak.

Na vprašanje, kako je z disciplino, se je Uroš razvnel in povedal, da je povsod slaba. »Imeli smo precej starih, dobrih snažilk pa so dale odpoved. Škoda. Zdaj so redke. Dobra snažilka je zlata vredna, sicer pa to velja skoraj za sleherno delovno mesto. Vse premalo cenimo trajno dobro in vestno delo. Malomarnosti je ogromno na vsakem koraku.«

Pri tem ne misli na snažilke. Zaposleni puščajo odprte predale z zaupno vsebino, celo svoje lastne predmete zadržujejo, ali pozabljajo na odprtih mestih, ob morebitni kraji pa so krivi vsi drugi. Sicer pa je o tem in drugih doživljajih v Iskri že napisal poseben sestavek v glasilu. Vendar nič ne pomaga. Taki smo in bomo verjetno tudi ostali. Samodisciplina je prava redkost. Ljudje pač ne morejo razumeti, da vpeljana disciplina ni zmanjšana demokracija.

Torej ni popuščanja? — sem znil. »Je, v človeških mejah, zlasti če ne ogroža delavčeve zadolžitve. Če je delavec pijan — primer sem imel pri nekem varnostniku — potem ni milosti. Pijan človek zlahka povzroči nesrečo, spregleda nevarnost in, če se to zgodi ponoči, ni da bi pomislili, do česa vse lahko pride, še do ognja.«

Kot mladega človeka na začetku poklicne kariere, tako rekoč še neokuženega s sindromom Iskre, sem ga vprašal, kakšne slabosti, karakteristične za celotno Iskro, je opazil že na začetku dela pri nas. Odgovoril je: »Predvsem brezupno prizadevanje, da se nihče ne bi pretegnil, ni prave pripadnosti k veliki družini Iskre, potek dela je že bolj podoben zavlačevanju, kot uresničevanju nalog, vzlic dogovorjenim rokom in končno — dogovoriti se je lahko, vztrajati pri dogovorjenem pa zelo težko.«

Čeprav Uroš Vošnjak dela do nočnih ur in je za vsak izredni primer pripravljen podnevi in ponoči nastopiti »službo«, najde čas za pesništvo. Z njim se ukvarja od zgodnjih otroških let. Prej je pesnikoval s preprostimi rimami, kot je poznal abecedo. Resno se s to najčistejšo umetnostjo ukvarja dobrih 10 let. Objavlja v različnih revijah, le v glasilu Iskra ga še nismo zasledili. Ali se ne sliši malce nenavadno, da ga otroci bolje poznajo, kot odrasli? Poznajo ga in so mu hvaležni!

Marjan Kralj

Iskra

Iskra Commerce, n.sol.o.,
TOZD — Servis, n.sol.o.,
61001 Ljubljana, Rožna dolina IX/6a

vabi k sodelovanju sodelavce za nedoločen čas, za opravljanje del

Produktni sektor IV.

Tehnološki organizator servisiranja za krmilno procesno tehniko

Pogoji:

- končana elektro fakulteta I. stopnje
- 2 leti delovnih izkušenj v stroki
- opravljen vozniški izpit B kategorije
- zaželeno znanje nemškega jezika
- 3 mesečno poskusno delo.

Delo se bo opravljal tudi na terenu.

Centralno skladišče rezervnih delov

Skladiščnika

za področje telefonije

Pogoji:

- končana poklicna šola TT mehanik, ali šola za prodajalce elektro stroke
- 1 leto delovnih izkušenj
- 2-mesečno poskusno delo.

Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov: Iskra COMMERCE, LJUBLJANA, KADROVSKI SEKTOR, Topniška 58.

Iskra

Iskra — Industrija širokopotrošnih izdelkov,
n.sol.o.,
TOZD — Tovarna antenskih naprav — Antene, n.sub.o.,
61360 Vrhnika, Idrijska 42

vabi k sodelovanju

Če imate smisel za ustvarjalno delo, ste pripravljeni prevzeti odgovorne, tudi vodilne naloge, imate ideje, katere ne padajo na plodna tla, vas veseli inventivno delo in delo na novih programih in če želite priznanje vašega dela v poštenih odnosih, stimulativno nagrajevanje, dodatno izobraževanje, potem berete pravi oglas

kajti pri nas potrebujemo:

dipl. inženirje elektro in strojne stroke

inženirje elektro in strojne stroke

tehnike elektro in strojne stroke

**KV delavce — elektromehanike, orodjarje,
strugarje, brusilce, ključavničarje.**

Vašo željo, ali potrebo po delu v novi delovni sredini, torej lahko uresničite.

Pišite nam, pokličite po telefonu, še bolje bo, če se oglasite osebno.

Pričakujemo vas v Iskra Antene, Idrijska c. 42, Vrhnika, kadrovska splošna služba tel.: 751-079.

Iskra

SOZD elektrokovinske industrije
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

Izobraževalni center Iskre

razpisuje specialistično izpopolnjevanje po programu:

Računalniško podprta simulacija poslovnega odločanja

v času od 21. 11. do 23. 11. 1985 in 25. 11. 1985

Specialistično usposabljanje z uporabo računalnika, spremljevalca sodobnosti, ki bo prvič uporabljen v programu izobraževanja delavcev v mednarodnem poslovanju Iskre, je namenjeno vsem, ki so končali Iskrino ZT šolo in tistim, ki so končali seminar Mednarodno industrijsko trženje in računovodske informacije v mednarodnem poslovanju.

Vodenje poslovanja v konkurenčnem boju je izredno zahtevna naloga. Simulacija poslovnega odločanja bo omogočila, da bodo udeleženci odločali o poslovanju podjetja, spoznali posledice odločitev in jih tudi popravljali. Rezultati poslovanja bodo primerjani s plani poslovanja, ki bodo izdelani za obdobje treh let vnaprej. Poslovna igra bo dala odgovor na to, katera skupina udeležencev je bila najbolj uspešna pri vodenju podjetja v enakih pogojih tekmovanja med enakimi podjetji.

Ste pripravljeni napredovati v strokovnem vodenju o poslovnem odločanju?

Vsebina:

1. Obrazložitev zasnove igre
2. Oblikovanje politike podjetja in konkretizacije letnih planov
3. Izvajanje simulacije v normalni podjetniški konkurenci

Nosilec programa:

SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana

Vodja programa:

Bogdan Pelc, dipl. ekon.

Čas in kraj:

S programom specialističnega izpopolnjevanja bomo pričeli 21. 11. 1985 ob 8. v hotelu Transturist v Škofji Loki. Zaključek seminarja — obravnavo rezultatov bo 25. 11. 1985 od 15. do 18. v Iskri PPC.

Prijave:

Prijavnice pošljite najkasneje do 11. 11. 1985 na naslov SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI — Sonji Vrhovec.

Podrobnejše informacije o organizaciji seminarja dobite po tel.: 061/222-212, o vsebini seminarja pa po tel.: 061/213-213, int: 35-93, pri Bogdanu Pelcu.

Izlet v neznano

PD Iskra bo organiziralo v soboto, 16. novembra še zadnji izlet v letošnji planinski sezoni in sicer izlet v neznano. Kot običajno se bomo dobili pod uro na ljubljanski železniški postaji ob 6. zjutraj. Pridite oblečeni v lažjo planinsko opremo. Prijavite se pri Bredi Jančar, po telefonu 572-331, int.: 614.

Zahvali

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavcem in sodelavkam v Iskri Kibernetiki TOZD Tovarna merilnih naprav najlepše zahvaljujem za dragoceno darilo in prisrčne čestitke.

Vsem želim še mnogo uspehov pri nadaljnjem delu, v zasebnem življenju pa osebne sreče in zdravja.

Mari Kosirnik

Najtopleje se zahvaljujem sindikatu v DO Kibernetika, TOZD Števcu, za denarno pomoč, ki so mi jo nudili v času bolezni.

Željka Hafner

Iskra Elementi

**TOZD Tovarna keramičnih kondenzatorjev
Žužemberk**

Srečanje jubilarntov dela in upokoјencev

Letošnje srečanje jubilarntov dela so organizirali 19. oktobra skupno z upokoјenci v tovarniških prostorih družbene prehrane ISKRA Žužemberk.

Po uvodnem kulturnem programu, za katerega je poskrbela osnovna šola, je spregovorila predsednica sindikata Jana Špiletič in predsednik delavskega sveta Alojz Pajk, nakar je imel direktor mag. Dušan Lavrič kratek uvodni nagovor.

»Z zadovoljstvom ugotavljam, da ste poleg jubilarntov dela 30, 20 in 10 let v večini zbrani tudi upokoјenci, kar pomeni, da ste še zdravi, kar mi je še v posebno zadovoljstvo. Želim, da bi bilo tako tudi še v bodoče in da bi se srečali ob podobnih priložnostih še velikokrat.

Če naj povem še nekaj besed o poslovanju TOZD KEKO Žužemberk, naj že v začetku poudarim, da smo v nekem kriznem obdobju, česar v preteklih letih nismo bili vajeni, smo le doživeli nek pospešen razvoj, tako v tovarni, kot tudi v samem kraju. Trenutno vlagamo velike napore, da bi zaključili poslovno leto brez izgube. To je še posebno pomembno, ker se to leto zaključuje tudi srednjeročno obdobje 1981—85. Prav zato smo sprejeli, kot dopolnilo še dodatne programe, kjer zaposluјemo velik del naših zmogljivosti. Odločiti se moramo tudi za smotrnost uvoznega materiala.

Za prihodnje obdobje menim, da bo zadeva boljša. V zadnjem obdobju smo vložili velike napore v izvoz na vzhodno tržišče. Upam, da bomo že v prihodnjih dneh podpisali s Sovjetsko zvezo pogodbo v višini 500 milijonov dinarjev za izvoz opreme in še nadalje za prihodnje leto v višini ene milijarde, zato lahko ocenjuјemo, da bo letošnje leto eno izmed najtežjih. Naše želje so še vedno izpopolnjevanje in širjenje obstoječega osnovnega programa, vendar moramo zaradi varnosti vzporedno dopolnjevati tudi dopolnilne programe. Naša osnovna usmeritev mora biti izvoz, saj je domače tržišče premajhno. Planiramo, da bo naš izvoz rasteł vsako leto v naslednjem obdobju po stopnji 14%. Planiramo tudi, da bomo v naslednjem obdobju dokončali drugi del tovarniških prostorov, ki so bili načrtovani v programu izgradnje tovarne in tako zaključili tudi ta

kompleks. Večji poudarek pri izvozu bomo usmerjali na izvoz opreme in s tem tudi našega znanja, kar je nedvomno mnogo bolj pozitivno.

Že v naslednjem letu načrtujemo skoraj za 100% večji letni plan, torej cca 300 starih milijard vendar ta indeks ni pravilen glede na sedanje krizno obdobje. Z novimi dodatnimi programi, ki jih prav zdaj uvajamo, smo zaposlili tudi 20 novih delavcev, na ostalih programih pa v tem letu nismo zaposlovali novih ljudi. Tudi v bodoče bomo morali vgraditi več znanja, več mehanizacije, avtomatizacije, zato bomo zaposlovali predvsem nove strokovne kadre. To je tudi problem, ker teh kadrov ni na tem področju. V celotnem petletnem obdobju nameravamo zaposliti samo 80 dodatnih delavcev in še to predvsem strokovnih delavcev.

Glede družbenega standarda in stanovanjske problematike menim, da smo v preteklem obdobju napravili dovolj velik korak tudi pri gradnji zasebnih stanovanj, saj je bilo v preteklem letu vloženih v ta namen prek ene milijarde starih din in letos 500 milijonov starih din. Tudi v prihodnje bomo poskušali vložiti še več. V kraju je bila zgrajena nova samopostrežna trgovina v prostorih naše stare tovarne, kar je velika pridobitev za sam kraj. Dokončana bo tudi lekarna, kar bo znatno zmanjšalo izgubo časa zaradi nabave zdravil v Novem mestu, ali Ljubljani. V obstoječih blokih pa bodo dograjena tudi 3 podstrešna stanovanja. Naj ob koncu izrazim željo, da bi se tudi v prihodnjem letu zbrali v enakem številu, saj menim, da nas prav ta oblika najtesneje povezuje s krajem. Za prave odnose je potrebno zadovoljstvo ne samo enega posameznika, temveč vseh 480 članov kolektiva, kar pa je tudi naš osnovni cilj,« je končal svoj nagovor direktor TOZD KEKO Dušan Lavrič.

30 let dela: Alojz Mencin, Miro Levstik. **20 let dela:** Ana Andriјanič, Jožica Brezovar, Rudi Drevenšek, Jože Kastelic, Pavla Novak, Jože Orel, Alojz Pajk, Roman Pajk, Jože Stupar. **10 let dela:** Jože Fortuna, Darko Gliha.

Vsem jubilarntom dela iskrene čestitke z željo, da bi praznovali tudi ostali 30 let dela.

Jože Kocmur

Iskra

Iskra Commerce, n. sol. o.

TOZD — Zunanji trg, n. sol. o.,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

vabi k sodelovanju sodelavce za opravljanje del in nalog

Za nedoločen čas

Vodja izvoznega sektorja Turčija

Pogoji:

- diplomirani ekonomist, ali diplomirani inženir elektrotehnike
- 4 leta delovnih izkušenj
- zunanjetrgovinska registracija
- aktivno znanje angleškega jezika
- 3-mesečno poskusno delo

Za določen čas 8 mesecev

Izvozni komercialist

Pogoji:

- ekonomist, ali inženir elektrotehnike
- 2 leti delovnih izkušenj
- aktivno znanje angleškega jezika
- 3-mesečno poskusno delo

Korespondent

Pogoji:

- administrativni tehnik
- 1 leto delovnih izkušenj
- zaželeno znanje francoskega jezika
- 2-mesečno poskusno delo

Korespondent

Pogoji:

- administrativni tehnik
- 6 mesecev delovnih izkušenj
- 2-mesečno poskusno delo

Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov: Iskra Commerce, Ljubljana, kadroviski sektor, Topniška 58.

Iskra

Iskra ZORIN o. sub. o.

TOZD Informacijsko-dokumentacijski center Indok b. o.
Ljubljana, Tržaška 2

objavlja proste naloge:

patentnega inženirja

zahteve: dipl. inž. elektrotehnike, 3 leta delovnih izkušenj v razvoju in proizvodnji

referenta za oštevilčenje

zahteve: dipl. inž. elektrotehnike, 3 leta delovnih izkušenj v razvoju in proizvodnji

programerja

zahteve: višja, ali visokošolska izobrazba elektrotehnične, ali matematične usmeritve; 2 leti delovnih izkušenj iz programiranja, znanje COBOL 5 in operacijskega sistema, po možnosti na CDC CYBER.

Z izbranimi kandidati bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na gornji naslov v petnajstih dneh po objavi.

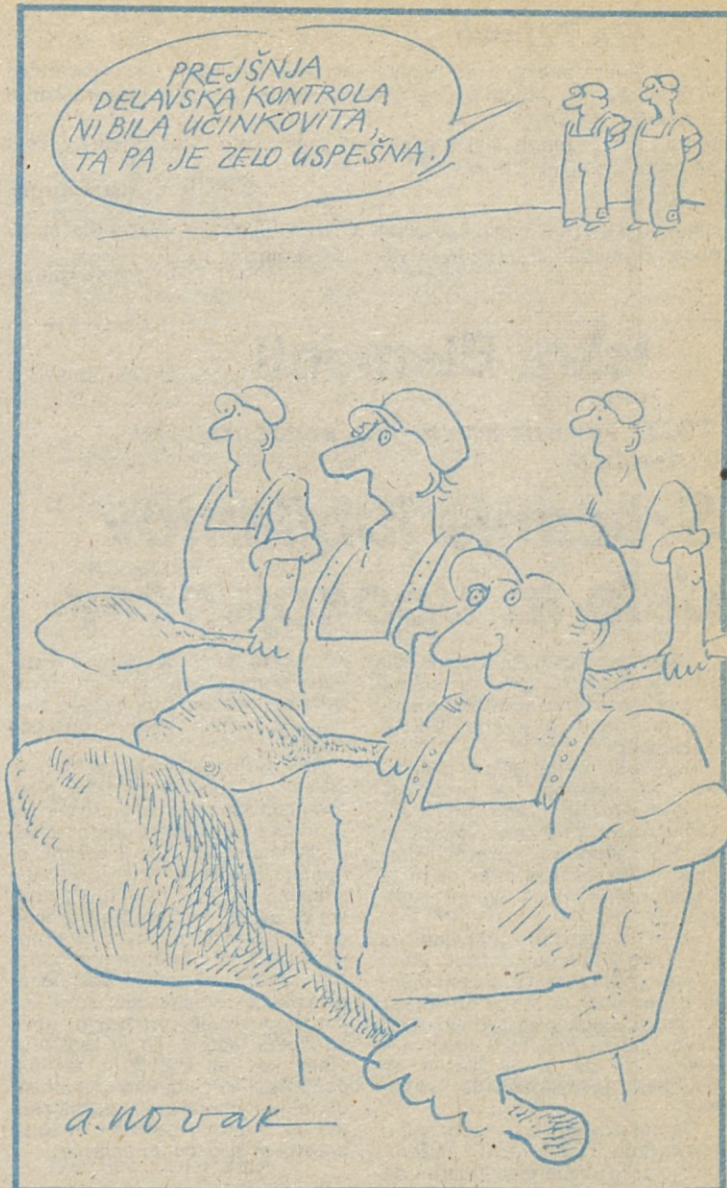
Kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 30 dneh po opravljeni izbiri.

Zaradi opustitve dejavnosti odprodamo naslednjo fotografsko opremo

	inv. šte.	cena
— Fotoaparat MAMIYA super 23 z objektivom	11.365	143.000,00 din
— Povečevalnik IDRO z objektivom	7096	2.145,00 din
— Stojalo za kamero LINHOF		2.145,00 din
— fotoaparat EXAKTA varex Ila s priborom	7099	6.500,00 din
— Teleobjektiv Mayer 1:4 q = 15 cm	7104	5.200,00 din
— Teleobjektiv 1:1,9 f = 7,5 cm	7103	5.850,00 din
— Teleobjektiv 1:4,5 f = 4 cm	7106	4.290,00 din
— Teleobjektiv 5,5/400	7105	7.150,00 din
— Luči za reprodukcijo Z 16/29		2.860,00 din
— Laboratorijska tehnica z utežmi	7095	650,00 din
— Reflektorji 4 kom		650,00 din
— Pribor:		
— nastavek za preslikavanje		65,00 din
— filter rumeni 3 kom		13,00 din
— adapter za filtre		39,00 din
— filter rdeč		13,00 din
— leča		26,00 din
— sprožilec		65,00 din
— bližinski obroč 2 kom		65,00 din
— nastavek za mikroskop 2 kom		1.958,00 din
— iskalo z lečo		910,00 din
— nož za rezanje filma		130,00 din
— iskalo		650,00 din
— zaslon za iskalo		65,00 din
— iskalo s svetlometerom		1.950,00 din
— filter za tehnično svetilko		39,00 din

Ponudba velja za OZD v okviru Iskre.
Pismene ponudbe pošljite na naslov:
Iskra Elektrozveze
TOZD Komerciala
Prodaja rezervnih delov
Ljubljana Stegne 11
do 4. 12. 1985.

Opremo si lahko ogledate v Iskra Elektrozveze, TOZD — TTS Ljubljana — Tržaška c. 2, Dušan Vavpotič, dne 20. 11. 85 od 7.—10. ure.

ISKRA				KDOR AKTIVNO DELUJE	MAMILO	ZDRUŽBA PODJETJ	DEPARTMA V VZHODNI FRANCIJI	LJUBLJ. OPERNI TENORIST (JURIJ)	DRŽAVNA BLAGAJNA	GLAV. M. JEMENA
ZVEZDA V ŠKORPIJONU										
ŽIVLJENJSKA POT NORD. SMUČI										
Y										
ZABJA NOGA	SESTAVIL R. M.	SPODRS-LJAJ GLAV. M. BANGLAD.					NADAV DERIVAT AMONIKA			
GORAZD KRUSČEJ	ČUDOVITOST RASTLIN. BODICA							PIANIST BERTON-CELJE	MOŠKI POTOMEC	VZDEVEK GOETHEJEVE MAME
MESTO V EPIRU GRČIJA				IVAN TAVČAR		MEHKA SNOV ZA IZDELKE LANTAN				
PISATELJ TWAIN				KEMIJSKI ELEMENT						
MOZOLJA-VOST				TKALSKI IZDELEK						

UVELJAVLJANJE PRAVIC

—E MENOT NE BOSTE IMELI NOBENIH TEJAV. ZAHTEVAM LE PRAVICO DO BELA IN PRAVICE IZ BELA, BELO SAMO PA SI LAHKO OBARČITE!

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željenzov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.